

THE BRITISH ESPERANTIST

WITH WHICH IS
INCORPORATED

"THE ESPERANTIST"

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. VIII.—No. 90.]

JUNE, 1912.

[Price 3d.]

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INCORPORATED).

Hon. President: Dr. L. L. ZAMENHOF.

President: JOHN POLLEN, C.I.E., LL.D., J.C.S., Lt.-Col., B.V.R. (R.), V.D.

Vice-Presidents: CLARENCE BICKNELL, F.B.E.A., GEORGE J. COX, F.B.E.A., HERBERT F. HÖVELER, Miss E. A. LAWRENCE, H. BOLINGBROKE MUDIE, Rev. J. CYPRIAN RUST, M.A., J. MABON WARDEN, F.F.A.

Hon. Treasurer: BERTRAM CHATTERTON, A.M.I.C.E. General Secretary: HARALD CLEGG.

The British Esperanto Association (Incorporated) is a Union of the Esperanto Societies throughout the Empire, and has been established for the following purposes (*inter alia*):—
To promote in every way the spread of the International Auxiliary Language "Esperanto" by —

- (a) Promoting the formation of new local Groups.
- (b) Distributing information and publishing propaganda literature.
- (c) Organising examinations and granting certificates of proficiency.
- (d) Promoting lectures and arranging for loans of collections of literature, correspondence, etc.
- (e) Promoting arrangements for Congresses at home and abroad.

Also to maintain headquarters in London where all Esperantists may obtain information and assistance in their work.

The Association consists of "Members," "Fellows," and Affiliated Groups. The Annual Subscriptions are:—Members, 5s.; Fellows, 10s. Membership forms and particulars of affiliation on application.

Members and Fellows are entitled to receive this journal free.

There are two Examinations of Proficiency: Preliminary and Advanced. Both may be taken by Correspondence. Full particulars of the Examinations will be sent on receipt of stamped addressed envelope.

Offices: MUSEUM STATION BUILDINGS, 133-6, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

*Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.*** Denotes New Group.*

- Accrington.**—Miss L. IDDON, 11, Owen-st.—Daily.
Adelaide (S. Australia).—W. D. SMITH, G.P.O., Adelaide.—Mon.
Aldershot and Farnham.—C. W. SHANKS, 2, Dudley-villas, Coleman-rd.—Altern. West End Boys' School, Aldershot (Tues.), and West-st. Girls' School, Farnham (Thur.).
Barrow-in-Furness.—W. H. BOXALL, 25, Abercorn-st.—Fri.
Bath.—E. R. BLACKETT, 9, Stall-st.
Bedford.—Miss WALLS, 67, Victoria-rd.
Birmingham.—F. W. HIPSLEY, 156, South-rd., Erdington.—Lund's College, 25a, Paradise-st., Thur., 7.30.
Blackburn.—R. BRADLEY, 33, Shakeshaft-st.—P.S.A. Inst., Freckleton-st., Tues., 8.
Blyth (Northumberland).—J. TULLOCH, 1, New-rd., The Colliery.—Labour Inst., Fair, Fri., 8.
Bolton.—J. BIRTWIST LE, 236, Turton-rd., Bradshaw.—Vegetarian Restaurant, Newport-st., Thur., 7.30.
Bradford.—J. A. CALVERT, 115, Legram's-lane.—Central Café, Prudential-bldgs, Sunbridge-rd., Thur.
Brighouse.—Miss A. ASPINALL, 4, Halifax-rd., Slead Syke.—Wright's Café, Commercial-st., Fri., 8.
Brighton & Hove.—Miss EKLUND, 9, West-drive, Queen's-pk.—Thur.
Bristol.—O. DADLEY, 21, Kingsdown-parade.
Buckingham.—R. G. LEE, Northcote Villa.
Buckhurst Hill (Essex).—Miss N. A. STACEY, "Woodthorpe."—"Woodthorpe," Tues., 8.
Burnley.—E. MAIDEN, 46, Belford-st., Stoneyholme.—Victoria Chambers, Hargreave-st., Daily.
Bury.—Miss L. BURTON, 53, Alfred-st.—Girton Hall, Manchester-rd., Wed., 8.
Buxton.—J. T. POLLARD, 17, Kents Bank-rd.—Meeting Place: Write See.
Cambridge (Verda Stelo).—Miss BARBARA SMITH, 88, Norwich-st.
Cape Town.—A. E. ABRAHAMS, 85, Burg-st.
Cheltenham.—W. F. WESTMANCOTE, Fernville, Langdon-rd.—The Rechabite Hall, Albion-st., Tues., 7.
Chester.—J. W. JONES, 112, St. Anne-st.—People's Hall, Delawere-st., Mon., 8.
Coleraine.—Mrs. M. HAZLETT, Belfast Bank Ho., Diamond.—Irish Society's Schools, Thur., 8.
Coventry.—Miss W. E. TAYLOR, "Espero," Stanway-rd., Earlsdon.—29, Little Park-st., Daily.
Darlington.—Mrs. G. P. WOOF, 8, Pierremont-cres.
Deal.—HERBERT SEWELL, College-rd. Post Office.—Mangili's Restaurant, Fri., 8.
Derby.—J. POTTER, Jun., 4, The Strand.
Dewsbury.—E. CRAWSHAW, 18, Thornhill-st., Savile Town.
Dover.—W. CHITTY, Mildura, Park-ave.
Dublin Modern Languages Soc. (Esp. Sec.).—SINTON DOUGLAS, 21, Greenmount-rd., Terenure.
Dundee.—ALFRED A. SLIDDERS, 10, Whitehall-st.
Durham (North-West).—Miss M. E. TROTTER, "Oakleigh," Shotley Bridge.
Eastbourne.—JOHN P. NIX, 2, Terminus-rd.—St. Anne's Parish Room, Mon., 8.
East Maitland.—E. A. PRYKE, East Maitland, N.S.W.
Edinburgh.—W. M. PAGE, 31, Queen-st.—Wed., 6 p.m., in Patrick Thomson Tea Rooms, North Bridge; at 8.30, in 26, Synod Hall.
Fremantle (W. Australia).—COLIN UNWIN, 48, Cliff-st.—103, High-st., Tues., 7.45.
Fylde, Blackpool.—Miss A. SCHOFIELD, 16, Woodland-grove.—Thur.
Gateshead-on-Tyne.—G. WATSON, 24, Exeter-st.—Adult School, 73, Coatsworth-rd., Tues.
Glasgow.—A. ALLISON, 102, St. Vincent-st.—Alexandra Hotel, Mon., 7.30.
Glenelg (S. Australia).—Mrs. J. LUMSDON.
Gloucester.—G. L. PREEDY, 2, Tweenbrook-ave.—Ruskin Hall, The Cross, Mon., 7.30.
Gosford (Australia).—P. J. HOLDSWORTH, Gosford, N.S.W.
Halifax.—W. HODGSON, 36, Conway-st., Hopwood-lane.
Halifax Esperanto Association.—E. WHITEHEAD, 29, Knight-st.—Mechanics' Institute, Crossley-st.
Halstead (Essex).—Miss J. M. INMAN, Colchester-rd.—Fri.
Harrogate.—Miss E. MOODY, 101, King's-rd.
Harrow.—B. F. LONG, B.A., 46, Roxboro'-rd.
Hastings.—A. J. ADAMS, Plymmon-terrace.—Every morning.
Hebden Bridge.—Miss EMILY CROSSLEY, Weasel Hall.
High Wycombe.—A. BOORMAN, Espero Cottage, Rectory-ave.
Hobart (Tasmania).—E. A. BUDGE, 11, Church-st.
Holmfirch (Huddersfield).—F. ROBINSON, 44, Station-rd.
Huddersfield.—W. H. HIRST, 45, Thointon Lodge-rd.—Technical College, Queen-st., S., Thur., 7.45.
Hull.—Miss E. VIVIAN, 8, Stirling-st.—Grosvenor Hotel, Thur.
Invercargill (N.Z.).—HARRY A. EPSTEIN, Box 133.
Ipswich.—W. JOLLEY, Del. U.E.A., 281, Norwich-rd.—Unitarian Chapel, Friars-st., Fri.
Jersey (C.I.).—J. J. LE SUEUR, "Holmehurst," Queen's-ave.
Keighley.—Miss A. E. LUTY, 44, Drewry-ter.—Mon.
Kettering.—A. E. SMITH, Garfield-st.—Old Free Library-bldgs., Silver-st., Sat., 6.30.
Kilmarnock.—R. S. BROWN, 53, Fullarton-st.—Every other Thur.
Lancaster.—Miss GRISENTHWAITE, 5, Balmoral-rd.
Leamington.—J. HARRISON, 114, Plymouth-place.—Tues.
Leeds.—Miss L. BRIGGS, West Lea, Armley.—10, Park-st., Fri., 8.
*Leeds (West) Socialist Esperantists.—L. MARSH, 23, Sutherland-st., New Wortley.—At Sec. s, Thur., 8.
Leeds (Salem).—H. BARKER, 36, St. Luke's-rd., Beeston-hill.
Leith.—Miss E. WALLACE, 23, Starbank-rd., Trinity.
Letchworth.—E. FURMOTON, The Skittles Inn.—259, Norton Way S., Sat., 6.
Leven.—Miss M. C. GERRETT, Learmont.
Lewes.—H. VERRAL, 8, Grange-rd.
Liverpool.—R. P. GRIFFITHS, 12, Bennison-drive, Grassendale.—10, Colquitt-st., alternate Tues. and Sat.
London (Central).—P. J. CAMERON, 31, Cheyne-row, Chelsea, S.W.—St. Bride's Inst., Ludgate-cir., Fri., 7.30.
Battersea, S.W.—Mrs. L. A. EVANS, 8, Bolan-st.—Board Room, Latchmere Baths, Wed., 8.
Bedford Park, W.—H. MEULEN, 19, Boscombe-rd., Shepherd's Bush.—Tues., 7.30.
Brixton, S.W.—E. W. EAGLE, 21, Kellett-rd.—59, Brixton-hill, Tues., 8.

- Charing Cross, W.C.**—ARTHUR BLOTT, 39, Broadway, Stratford, E.—Eustace Miles Restaurant, Chandos-st., Tues., 3.
- Croydon.**—L. L. S. LOUIS, 3, Courtney-rd., Waddon.—3, Station-bldgs., Tues., 8.
- East London.**—J. GOURLAY, The Laurels, Hale-end-rd. Highams-pk.—Room A, Toynbee Hall, Wed., 8.
- Emmanuel (S.E.).**—E. A. ALLSOP, 27a, Burnbury-rd., Balham, S.W.—L.C.C. School, 265a, Camberwell-rd., S.E., Mon., 8.30.
- Kingston-on-Thames.**—F. M. SEXTON, F.B.E.A., Warwick Lodge, Hampton Wick.—Marathon Café, 4, Church-st., Tues., 8.30.
- N. London "Clarion."**—J. PRATT, 70, Grosvenor-rd., Lower Edmonton.—Thur.
- Mildmay.**—M. C. BUTLER, L.R.A.M., 18, Leigh-rd., Highbury.—2, Quadrant-rd., Canonbury, N., Thur.
- Stepney.**—W. T. BURDEN, 13, Belgrave-st., E.—Stepney Meeting Hall, Garden-st.,—Wed., 9.
- Sud Orienta Stelo.**—E. K. JAYNE, 22, Kinveachy-gardens, Old Charlton, S.E.—Old Soldiers' Home, William-st., Woolwich, Mon.
- Sutton (Surrey).**—L. C. ANDREWS, Cressingham Ho., Carshalton.—"School of Music & Art," "The Beeches," Brighton-rd., Sutton, Thur., 8.
- West Norwood.**—A. H. HUGHES, 34, Romola-rd., Herne-hill, S.E.
- Wood Green.**—ROBERT ROBERTSON, 3, Earlam-grove, N.—Public Library, Sat., 7.30.
- Manchester.**—J. WOODALL, 56, Clarendon-rd., C.-on-M—Onward-bldgs., Deansgate, Thur., 7.30.
- Mansfield.**—FRANK H. JESSOP, 4, Mount-villas, Chesterfield-rd.
- Melbourne (Australia).**—A. H. JOHNSON, Box 715, G.P.O.,—Fri.
- Middlesbrough.**—Miss M. L. WARNE, 14, Acton st.—Berlitz School, Thur., 7.
- Mirfield (Yorks).**—W. S. WADDINGTON, Broad Oaks.
- Montrose.**—Miss I. O. FETTES, 38, High-st.
- Natala Verda Stelo.**—LEONARD WOOD, 37, Frere-rd., Durban.—Mon.
- Newcastle.**—Mrs. S. E. WRIGHT, F.B.E.A., 11, Oxford-ter., Gateshead.—Church Inst., Hood-st., Wed., 8.
- New Stevenson, N.B.**—Rev. E. MOUNTAIN, Holytown.
- Norwich.**—J. WILKINSON, 72, College-rd.—Y.M.C.A., St. Giles'-st., Mon., 8.30.
- Nottingham.**—E. W. OUTEN, 8, Ravensmore-rd.—Fri.
- Oakworth (Yorks).**—A. DENISON, 3, Apsley-ter.
- Paisley.**—D. SEMPLE, Calside-ave.
- Partick Y.M.C.A.**—J. A. JOHNSTON, Y.M.C.A., Peel-st.—Y.M.C.A. Rooms, Fri., 8.30.
- Perth.**—G. A. BROWN, 3, Windsor-ter., Craigie.—Wed.
- Perth (W. Australia) Nigra Cigno.**—T. E. O'DONOGHUE, 33, Barrack-st.—Macdonald's City Café, Barrack-st., Thur., 8.
- Plymouth (Tri Urboj).**—E. E. YELLAND, 16, Chapel-st., Stonehouse.—"The Welcome," Fore-street, Devon-port, Wed., 8.
- Pontefract.**—F. TAYLOR, Station Gates.
- Portmadoc.**—Miss GWEN OWEN, 4, Roche-ter., Garth.—Welsh Esp. League Offices, Cambrian-bldgs., Station-ave., Wed., 6 (Reading Room, W.E.L., open Tues. and Wed., 6—8 p.m.; Sat., 2.30—8).
- Portsmouth.**—E. B. JOHNSON, Esperanto Halo, The Arcade.—Esp. Halo, Tues., 8.
- Pretoria (S. Africa).**—Mrs. R. SPERO, P.O. Box 99.
- Reading.**—Miss R. WOOLFORD, 19, Duke-st.—Thur.
- Redhill.**—S. S. JENNINGS, 27, High-st.
- Rochdale.**—R. HOWARTH, 114, Royds-st.—Crescent Café, Drake-st., Thur., 8.
- Rotherham.**—J. E. HICKS, Y.M.C.A., High-st.—Thur.
- *Rugby.**—F. J. BRADLEY, 84, Craven-rd.
- Scottish League of Catholic Esperantists.**—M. HERON, 38, India-place, Edinburgh.
- Sheffield.**—Miss BAXTER, 69, Spooner-rd.—Thur.
- Sheffield Y.M.C.A.**—W. HAGEN, Glengarth, Handsworth
- Sheffield (Crookes) Y.M.C.A.**—M. BROWN, 36, Bute-st., Crookes.
- Shipley.**—Miss M. E. PARKER, 25, Wellington-cres.—Co-operative Hall, Westgate, Fri., 7.30.
- Slough.**—Miss PITT, Upton House.
- Soham (Cambs.).**—G. F. FENTON, Soham (Cambs.).
- Somercotes Alfreton.**—HARRY SHAW, Fernleigh Villa, Leabrooks, nr. Alfreton.—Fernleigh Villa, Tues. and Thur., 7.
- Southland (N.Z.).**—A. ROWLANDS, Box 183, Invercargill.
- Southport.**—P. FOSTER, 33, Westbourne-rd. Birkdale.—Imperial Café, 555, Lord-st., Mon.
- St. Albans.**—O. GODMAN, 59, Oswald-rd.—Dear's Hotel, London-rd., Thur., 8.15.
- St. Andrews.**—Miss N. REID, 64, Market-st.—Tues., 8.
- St. Helens (Lancs.).**—E. L. CHALLENGER, 26, Cowley-hill-lane.—8, Church-st., Wed., 7.30.
- Stockport.**—E. HILES, 205, Chapel-st., Edgeley.—Thur
- Stockton.**—T. H. WILSON, 6, Dovecot-st.
- Stoke-upon-Trent.**—H. TOMLINSON, 15, Dheppard-st.—Church Inst., Thur., 8.
- Sunderland.**—A. N. RONTREE, 30, Brinkburn-st.—Fri.
- Swindon.**—L. A'C. FARR, 50, Gladstone-st.
- Swinton (Rotherham).**—J. E. JONES, 38, Station-st.
- Sydney, N.S.W.**—H. GADSDEN, Box 9, Newtown.
- Todmorden.**—T. WOOD, Hollins, Walsden.—Wild's Temperance Hotel, 1st and 3rd Wed. in month, 7.30.
- Truro.**—Miss BLIGHT, Victoria-sq.—Thur.
- Tunbridge Wells.**—J. A. GILL, Lower Green-rd., Rusthall—8, Earl's-rd., 8.30.
- Wakefield.**—P. BROOKS, 27, Church-rd., Altofts, Normanton.—Friends' Meeting Ho., Thornhill-st., Tues., 8
- Warrington.**—JOHN BATTERSBY, 22, Cartwright-st.—27, Bewsey-st., Wed., 8.
- Wellington (S.A.).**—G. F. H. CLARK, P.O. Box 2, Wynberg, C.C.
- Western Australia Esp. Socy.**—T. E. O'DONOGHUE, Commercial Bank Chambers, Perth.
- *Wigan.**—F. BURGESS, 28, Charles-st.—Marsden's Café, 31, Market-st., Fri., 7.30.
- Wisbech.**—Miss E. MILLER, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 8.

MY DEAR FRIEND,

You have no doubt heard of the International Language—Esperanto, and would perhaps like to become acquainted with the objects of the Movement.

This paper contains a great deal of general information upon the subject, and I am sure you will be much interested in reading it.

As our language is based upon the principal European languages, you will be able to understand much of the Esperanto portion, but if you will apply to the British Esperanto Association (Inc.), 133—136, High Holborn London, for a "Key" (price ½d.) you will be able to read the whole of the paper.

Yours very sincerely,

Any of the following books may be had by applying to the Sec., BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, W.C., and it should be noted that ALL profits arising from the sale of same are WHOLLY devoted to the propaganda of Esperanto.

New books are marked with an asterisk, books specially recommended are in black type.

N.B.—Deposit accounts can be opened with the Secretary. Minimum deposit, 10s. Group leaders and others will find this a great convenience. Stamps should not be sent for amounts over 1s. Cheques, Money and Postal Orders to be crossed "London and South-Western Bank." American drafts not accepted unless 25 cents are added for cost of collection. *Ĉekbankaj transpagiloj akceptataj.* Telegraphic address: "Esperanto, London."

Telephone: 2326 Gerrard.

INSTRUCTION BOOKS.

IN ENGLISH.

	Prices, post free.	
	s.	d.
Commentary, Grammar and, on the International Language Esperanto, by Major-General GEORGE COX, B.A. (Third Revised Edition)	2	6
Complete Grammar of Esperanto, I. KELLERMAN, A.M., Ph.D.	3	10
Ekzeroaro , Dr. Zamenhof's, with key, J. RHODES	1	0
Esperanto Teacher, The, a simple course for non-grammarians, by HELEN FRYER	0	7
Esperanto for Young Beginners ... (1s. per doz.)	0	1½
Esperanto for the English, by A. FRANKS and G. W. BULLEN. Cloth, 1s. 2d.; limp cloth, 10½d.; paper,	0	7
Esperanto for the Million...per doz., 1s. 3d.; each	0	1½
Esperanto Manual, M. L. JONES. Second edition	1	1½
Esperanto in 50 Lessons, by EDMOND PRIVAT	1	8
Esperanto Made Easy, Dr. O'CONNOR	1	2
Esperanto Self-Taught, WM. MANN (cloth, 1s. 8d.)	1	2
Esperanto Home-Student, JAMES ROBBIE	0	2½
Espersteno (Internat. Stenog.), J. CATTON	1	1
First Reader in Esperanto, A, by E. A. LAWRENCE	0	7
Graduated Exercises, with Key, by A. MOTTEAU	0	7
Grammar and Exercises, by R. H. GEOGHEGAN	1	7
Phonography, Pitman's, adapted to Esperanto, by GEORGE LEDGER	1	0½
Pictorial Esperanto Course, CART-MANN	1	2
Primer of Esperanto... (1s. 8½d. per doz.)	0	2½
Student's Text-book, by Dr. O'CONNOR, M.A.	1	1

IN ESPERANTO.

Ĉiutaga Vivo, La (Gouin Metodo), Esp.-Eng.	1	2
Fundamento de Esperanto , 5-lingva, de D-ro. ZAMENHOF ... cloth, 3s.; paper	2	0
Karlo (facila legolibro), ED. PRIVAT	0	7
Komercaj Leteroj, de LAMBERT	0	6
Komerca Sekretario, La, de J. ROS SUDRIÁ	0	6
Kurso Tutmonda de Esperanto, de E. GASSE	0	9
Lingvaj Respondoj (el <i>La Revuo</i>), de D-ro. L. L. ZAMENHOF...	0	9
Parizaneto, La, de R. KRON, Ph.D., 1s. 1d.; cloth	1	7
Sintakso Esperanta, de P. FRUICIER	1	6
Stenografio Internacia Aoro, de R. SPROITE	0	6
Strukturo de la Vortaro Esperanta , by L. DE BEAUFRONT (French and Esperanto)	0	4
Tutmonda Lernolibro (laŭ metodo Gouin), de F. L. G. MARÉCHAL	1	0

Textbooks in other languages can be obtained to order.

DICTIONARIES AND PHRASE-BOOKS.

Aferistoj, Turistoj, k.c., Poŝlibro Internacia por, by G. NORMAN (bound)	2	0
Anatomia Vortaro (kvarlingva)	1	6
Conversation Manual, O'CONNOR (cloth, 1s. 1d.)	0	7
Deutsch-Esperanto, Wörterbuch, ZAMENHOF	2	2
Deutsch-Esperanto Wörterbuch, P. CHRISTALLER (bind., 5s. 2d.)	4	3
Enciklopedia Vortareto Scienca (Esperanta kaj Franca), C. VERAX	6	0
English-Esperanto Dictionary, J. RHODES	5	4
English-Esperanto, by O'CONNOR and HAYES	1	8
Esperanto-English, by A. MOTTEAU	1	8
Supplements to above ... Esp. 1½d. and Eng.	0	4

Prices,
post free
s. d.

Esperanto-Deutsch Wörterbuch (bound, 2s. 8d.)	2	2
Esp.-Franç., Dict. Usuel de, E. GROSJEAN-MAUPIN	1	0
Esp.-Français, Dictionnaire de P.E.S., 2s. 6d.; bound	3	0
Français-Esperanto, Vocabulaire, by TH. CART	2	6
Franç.-Esp. Dictionnaire, P.E.S. (cloth)...	4	6
Frazaro, de HENRI DE COPPET	1	0
Frazaro, Deut.-Esp., VELTEN (cloth, 2s. 6d.)	2	0
Frazaro, Praktika, laŭ A. Matthias, J. BOREL	0	3½
Frazlibro, Popola, R. DESHAIS	0	6½
Frazlibro de l' Turisto (nova eldono)	0	6½
Konkordanco de Ekzeroaro , A. E. WACKRILL	1	0
" de Sentencoj , de UOAGO	0	10
Marista Terminaro, Provo de, ROLLET DE L'ISLE	1	6
Matematika Terminaro, by RAOUL BRICARD	0	9
Muzika Terminaro, kompilita de F. DE MÉNIL	0	7
Naŭlingva Leksikono de Esp., L. BASTIEN	3	0
Novaj Vortoj, Du Mil, korektita, P. BOULET	1	6
Oficialaj Radikoj (BOIRAC)	0	6
Plena Vortaro Esperanto-Esperanta kaj Esp.-Franca, EMILE BOIRAC	9	6
Poliglota Vade-Mecum de Internacia Farmacio, C. ROUSSEAU	7	6
Rimoj, Vortaro de Esperantaj, de J. RHODES	0	7
Technique, Vocab. (Français-Esp.), de CH. VERAX	2	6
Universala Vortaro , de D-ro. ZAMENHOF	1	0
" " Oficiala Aldono al	0	6
Vortaro de Esperanto (en Esperanto), KABE	4	0
Zamenhofaj Vortoj , netroveblaj en U.V. (L.K. Eldono), redaktita de A. E. WACKRILL	1	1

Other dictionaries can be obtained to order.

LITERATURE.

(See also Drama).

Akvo Dormanta (Meksikana vivado), L. BIART	0	7
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Major-Gen. G. Cox	0	4½
Aladin; aŭ, La Mirinda Lampo	0	7
Aventuroj de la Kalifo Harun Alraŝid	0	4½
Alicio en Mirlando (Carroll), trad. E. L. KEARNEY, M.A. (bind., 2s. 3d.)	1	2½
Amoro kaj Paŝo (Apulejus), trad. E. Pfeffer	0	7
Anekdotaro, Tutmonda, I. (Anglujo), E. ĈEFEĈ	0	3
Anjo (I. Turgenev), trad. D-ro. A. FIŠER kaj V. ZAMJATIN	0	7
Ave Patria ... (Reymont), D-ro. LEONO ZAMENHOF	0	7
Batalo de l' Vivo, La (Dickens), trad. D-ro. ZAMENHOF (bind., 2s. 2d.)	1	1½
Berna Oberlando, Tra, ilustrita, T. HOPF	0	7
Biblio, El la , elektitaj ĉapitroj, ZAMENHOF	0	3½
Blinda Rozo (Hendrik Conscience)	1	1
Bona Sinjorino (E. Orzeszko), trad. KABE	0	3½
Bontemplanoj, La, M. GAUTROT	0	4½
British Esperantist , Vol. III., 2s. 6d.; IV., V., VI., VII.	4	0
British Esperantist , Covers for Binding Vol. VII.	0	10
Bukedo, de Prof. C. LAMBERT	2	0
Bulgaraj Rakontoj (I. M. Vazov), trad. D. ATANASOV	0	3½
Deveno kaj Historio de Esperanto	0	7

	Prices, post free.			Prices, post free.	
	s.	d.		s.	d.
Devjatin, V. N., Plena Verkaro , Libro I., 2s. ; Libro II., 2s. 6d. ; Libro III., 1s. 6d. ; Lib. IV.	1	9	Konfeso (L. N. Tolstoj), <i>tr.aa.</i> M. S. TENNER ...	1	4
Diservo de la Angluja Eklezio (Cambridge, 1907) ...	0	7	Trezoro de l' Oraĵisto (A. Senoa), <i>trad. el la</i> <i>kroata</i> F. KOLAR-KROM ...	2	2
Diversaĵoj (<i>stories translated by various writers</i>)	1	6	Vendetta (H. de Balzac), <i>trad.</i> MARCEL MERCKENS ...	1	3
Dogmaro pri la Vivo (Swedenborg) ... cloth	0	7½	Laŭroj (Premiitaj Verkoj de <i>La Revuo</i>) ...	2	0
D-ro. Jekyll kaj S-ro. Hyde (Stevenson), MORRISON kaj MANN ...	1	1½	Legendoj (A. Niemojewski), <i>trad. el pola lingvo</i> Br. KUHL ...	2	2
Don Kinoto en Barcelono, F. PUJOLA Y VALLÈS	0	3½	Legolibreto, J. BOREL ...	0	3½
Du Noveloj (M. Jókai), <i>trad.</i> J. DE LUXENBACHER	1	3	Litadmonoj de S-ino Kodel (D. Jerrold), J. ROBBIE, Du serioj ...	0	1½
Du Paroladoj , de EDMOND PRIVAT ...	0	4	Londonaj Interesaĵoj, kun kvar kartoĵoj ...	1	2
Du Rakontoj, verkitaj de D. DE ROTHAN ...	1	1	Malnovaj Paĝoj el "L.I." (Unua serio) ...	1	4
Du Rakontoj de A. CERVANTES, <i>trad.</i> B. KOTZIN ...	0	4	Manon Lescaut (Prevost), <i>trad.</i> D-ro. VALLIENNE	2	6
Durer, Albrecht. Reproduktaĵoj (53) kun teksto en Esp. ...	4	4	Marta (E. Orzeszko), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF ...	3	6
Elektitaj Fabeloj (Grimm), <i>trad.</i> KABE ...	1	8	Ni Sekvu Lin (H. Sienkiewicz), <i>trad.</i> BR. KUHL ...	0	10½
Elektitaj Fabeloj (La Fontaine), G. VAILLANT ...	0	9	Nova Antologio (poemoj), A. GRABOWSKI ...	0	7
Eliro (Exodus), el la originalo <i>trad.</i> L. A. ZAMENHOF ...	2	0	Ora Saflano, La Serĉado de la, O'CONNOR kaj HAYES (kun angla traduko, 9d.) ...	0	7
En Fumejo de l' Opio (Reymont), KABE ...	0	7	Paĝoj el la Flandra Literaturo ...	1	7
En Harmonio kun la Eterneco (R. W. Trine), <i>trad.</i> F. SKEEL-GIÖRLING. Tole-bindita ...	1	8	Patroj kaj Filoj (Turgenev), <i>trad.</i> KABE ...	2	6
En Malliberejo (E. Ĉirikov), KABE ...	0	3½	Paŭlo Debenham , originala romano en Esper- anto, H. A. LUYKEN (cloth, 3s. 3d.) ...	2	2
En Rusujo per Esperanto, A. RIVIER ...	1	5	Pola Antologio , de KABE ...	2	0
En Svislando . Bele ilustrita. E. RAMO ...	3	2	Por Kvietaj Personoj (1-akta komedieto), Van Driessche, <i>trad.</i> AMATUS ...	0	6½
Esperantaj Prozaĵoj ...	2	6	Portreto (Gogol), <i>trad.</i> D-ro. A. FISCHER ...	1	3
Esperanta Literaturo , pri la EDMOND PRIVAT (Parolado de la Sepa Kongreso) ...	0	9	Praktiko de la Apudesto de Dio, La (Fr. Laŭrenco), <i>trad.</i> H. A. LUYKEN (tole bindita, 7d.) ...	0	4
Evangelio Sankta Mateo, MIELCK kaj STEPHEN	0	7	Predikanto, La (Ecclesiastes) D-ro. ZAMENHOF	0	9
Evangelio de S. Johano, La, ilustr. ...	0	1½	Progreso de la Pilgrimanto, J. RHODES ...	1	7
Evangelioj, La Kvar (En unu rakonto), P-ro. R. LAISNEY ...	1	6	Proverbaro Esperanta , L. L. ZAMENHOF ...	1	9
Fabiola (Kardinalo Wiseman), <i>trad.</i> E. RAMO (427 pĝ.) ...	3	6	Psalmaro, La , <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF ...	2	6
Fabeloj de Krilov, la parto, <i>trad.</i> DEVJATNIN ...	0	6	Puntistino, La, <i>trad.</i> CÉCILE ROYER ...	0	3
Fabeloj al Helenjo (M. Sibirjak), <i>trad.</i> D-ro. N. KABANOV ...	0	3½	Rakontoj al mia Belulino (J. Bach-Sisley)	2	2
Fabeloj de Andersen, I., SKEEL-GIÖRLING ...	0	3½	Rakontoj pri Feinoj (Perrault), SARPY ...	1	0
Faraono, La (B. Prus), KABE, 3 vols. ... each	2	0	Reĝo de la Montoj, La (About), <i>trad.</i> GASTON MOCH, ilustraĵoj de Gustave Doré ...	3	6
Fatala Ŝuldo (L. Dalsace), <i>trad.</i> E. FERTER- CENSE ...	3	6	Reĝo de la Ora Rivero (Ruskin), <i>trad.</i> IVY KELLERMAN ...	0	3½
Fundamenta Krestomatio , a collection of prose and poetry, edited by Dr. ZAMENHOF, the standard guide for Esperanto style, 6th edition, in paper cover (cloth, 4s. 6d.) ...	3	6	Sableroj, MARIE HANKEL, broŝ., 7½d. ; bindita ...	1	0
Krestomatia Konkordanco (I. Participoj), O'CONNOR kaj HAYES ...	0	3½	Sentencoj de Salomono La (Proverbs), D-ro. L. L. ZAMENHOF ...	1	6
Fundo de l' Mizero, La (V. Sieroŝevski), KABE ...	0	9	Sep Rakontoj , de IVAN MALFELIČULO ...	1	1
Genezo (Genesis), el la originalo <i>trad.</i> L. L. ZAMENHOF ...	2	0	Sinjoro Herkules (burleskaĵo de G. Belly), <i>trad.</i> ARNTZ kaj BUTIN ...	0	3½
Gulliver en Liliputlando, <i>trad.</i> M. INMAN ...	1	1½	Spirita Juvelaro (Katolika Preĝolibro), bindita ...	1	10
Gvidlibro de Gibraltaro, CHARLES J. EDWARDS	0	7	Sub la Neĝo , de J. J. Porchat, <i>trad.</i> J. BOREL ...	1	2
Hermano kaj Doroteo (Goethe), <i>trad.</i> B. KÜSTER	1	1	Sufero (Carmen Sylva) en 7 lingvoj kaj Esp., D-ro S. LEDERER ...	0	10
Himnaro, kompilita de M. C. BUTLER, L.R.A.M. (cloth, 1s. 2d.) ...	0	7	Teozofio, kelkaj vortoj pri, DIOU-THOUILLON ...	0	4
Horacio (Horatius, from Macaulay's "Lays of Ancient Rome"), <i>trad.</i> C. BICKNELL ...	0	9	Tutmondaj Fajroakutoj, de H. W. SOUTHCOMBE	0	3½
Indo-Eŭropaj Lingvoj kaj Esperanto, TH. CART	0	2	Unua Legolibro , Legaĵoj gradigitaj de KABE ...	1	7½
Infano, La, la Saĝulo kaj la Diablo (C. Kerna- han), <i>trad.</i> J. C. O'CONNOR ...	0	3	Versaĵoj en Prozo (I. Turgenev), KABE ...	1	0
Interrompita Kanto, La (E. Orzeszko), <i>trad.</i> KABE ...	0	9	Versfarado kaj Rimaro , Esperanta, PARISOT kaj CART ...	0	6½
Japanaj Rakontoj, ĈIF TOŠIO ...	0	7	Virineto de Maro, La (Hans Andersen), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF. Ilustrita de H. M. Brodie	1	6
Karavano, La (Wilh. Hauff), <i>trad.</i> J. W. EGGLETON ...	1	1	Vojaĝo interne de mia ĉambro (X. Le Maistre), <i>trad.</i> SAM MEYER ...	0	9
Karmen (P. Mérimée), <i>trad.</i> SAM MEYER ...	1	1	Westminster, La Abatejo de ...	0	3
Kaŭkaza Kaptito (Tolstoj), <i>trad.</i> A. N. SARAPOVA ...	0	3½	SCIENTIFIC.		
Kio Okazis Foje en Sidono, GRABOWSKI ...	0	7			
Kio povas okazi se oni donacas surprize, de E. ĈEFEĈ (kun 16 ilustraĵoj), dua eldono ...	0	7	Analitika Geometrio Absoluta, D-ro C. VÖRÖS	8	6
Kondukanto kaj Antologio , de A. GRABOWSKI ...	2	0	Elementoj de la Geometrio Absoluta, D-ro. C. VÖRÖS ...	4	2
Kongreso, La Tria, multilustrita, eldonita de <i>La</i> <i>Revuo</i> ...	1	6	Fortografia Optiko, Elementa, de KARLO VERKS	1	4
			Higieno kaj Moralo, <i>trad.</i> A. HERREMAN ...	0	10
			Homa Radiado, Pri la, de E. BOIRAC ...	0	3½
			Kormalsanoj, La, priskribo populara (Burwinkel), <i>trad.</i> D-ro. KUNSCHERT ...	1	1
			Kurbaj Linioj, pri Unu Speco de, de Prof. A. DOMBROWSKI ...	0	7

	Prices, post free.	
	s.	d.
Monadologio (Leibniz), <i>trad.</i> E. BOIRAC ...	0	7
Spesmila Monsistemo, La, P. CORRET ...	0	1½
Teorio de Evolucio de Kono, NADINDA KOLOVRAT ...	0	7
Transmorta Vivo (Fechner), <i>trad.</i> P. KADIK ...	0	10

MUSIC AND SONGS.

Birdoj forflugu! Muziko de S-ino GUIVY ...	1	6
Brilas l' Esper', de C. W. T. REEVE ...	0	7
Britaj Kantoj, Tekstaro de, AD. SCHAFER ...	0	3½
Danco estas Rava, La (valsa dueto), REEVE ...	1	1
En Songo (Heine-Zamenhof), L. RIGOR ...	0	9
Esperanta Lando, ROWE-MCBURNEY ...	0	3½
"Esperanto," de HARRISON HILL (Ang. kaj Esp.) ...	0	1½
Esperanta Horo, La (kolekto de kantoj laŭ konataj anglaj arioj), de M. C. BUTLER, L.R.A.M. (sen muziko) ...	0	2½
Esperantaj Kantoj (dua eldono), laŭ konataj arioj, de A. B. DEANS, ĉiu libreto (5 kantoj) ...	0	5
Esperantista Kantaro, 13, kantoj, de K. JOST ...	1	0
Espero, La , horo, de F. de MÉNIL ...	1	1
" por baritono aŭ mez-sop. ...	0	7
" muziko de A. SCHAFER ...	0	7
Funebra Kanto, por orgeno, de C. B. MABON ...	2	1
Gaja Migranto, La, de C. B. MABON ...	1	7
Himnaro, kolekto da 103 anglaj himnoj, de M. C. BUTLER ...	0	7
Ho, Mia Kor' (D-ro Zamenhof), de JOSÉE GUIVY ...	1	6
"Huddersfield" Collection ...	0	4½
La Patrolando, ELLA B. DEANS ...	0	6
Mi Aŭdas Vin (L. Zamenhof), de H. HARRIS ...	1	7½
" " de F. DE MENIL ...	1	1½
" " de S. MCBURNEY ...	1	1
Ne estas ĉe la batalejo, de C. B. MABON ...	1	7
Nova Kanto, DOMBROWSKI-TRICKETT ...	0	3
Okuloj viaj (R. W. Emerson), de C. B. MABON ...	1	1
Se ci estus blinda, Esp. teksto de A. SCHAFER ...	1	7
Vojo, La (kanto kun fortepiano), R. DE DESHAYS ...	0	5

DRAMA.

Advokato Patelin, <i>trad.</i> J. EVROT ...	0	9
Angla Lingvo sen Profesoro (T. Bernard), unuakta komedio, <i>trad.</i> G. MOCH ...	1	0
Antaŭdiro, La, de C. STEWART, M.A. ...	0	4½
Aspazio, 5-akta tragedio (Svjentohovski), Dr-o. LEONO ZAMENHOF ...	2	6
Avarulo, L' (Molière), <i>trad.</i> SAM MEYER ...	0	9
Barbiro de Sevilla, 4-akta, SAM MEYER ...	1	1
Bardell kontraŭ Pickwick, <i>trad.</i> W. MORRISON ...	0	7
Benkoj de la Promenejo (monol.), P. CORRET ...	0	2½
Boks kaj Koks, <i>trad.</i> C. STEWART, M.A. ...	0	5½
Bombasto Furioza (W. Barnes Rhodes), <i>trad.</i> CHARLES STEWART, M.A. ...	0	7
Consilium Facuitatis (unuakta proza komedio), J. A. Fredro, <i>trad.</i> A. GRABOWSKI ...	1	0
Don Juan (Molière), <i>trad.</i> E. BOIRAC ...	1	6
Dramoj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF ...	0	3½
Du Biletoj, komedieto de FLO RIAN ...	0	5
Edziĝo Kontraŭvola (Molière), <i>trad.</i> V. DUFEUTREL ...	0	7
Edziĝo Malaranĝita, de V. INGLADA ...	0	6½
"Elpelu Lin!" unuakta komedio (T. J. Williams), <i>trad.</i> J. HEDLEY INCE ...	0	6
Georgo Dandin (Molière), D-ro. ZAMENHOF ...	1	3
Halka, 4-akta opero, <i>trad.</i> A. GRABOWSKI ...	1	0
Hamlet , <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF, paper, 2s.; cloth ZAMENHOF ...	3	0
Ifigenio en Taŭrido (Goethe), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF ...	2	0
Julio Cezaro , <i>trad.</i> D. H. LAMBERT, B.A. ...	1	7
Kaatje, de Paulo Spaak (4-akta), <i>trad.</i> D-ro. W. VAN DER BIEST ...	2	6
Kial ili estas famaj ??? (monologo), F. DORE ...	0	6½
Komedioj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF ...	0	3½
Komedioj, Tri Unuaktaj (luditaj en "La Kvara") ...	0	10
Makbeto, <i>trad.</i> D. H. LAMBERT, B.A. ...	2	0
Mazeppa, tragedio, 5-akta (Slowacki), <i>trad.</i> A. GRABOWSKI ...	2	0

	Prices, post free.	
	s.	d.
Monologoj, Tri, <i>trad.</i> P. BOULET ...	0	3½
Nesia Hejmo, La (Benavente), 3-akta, V. INGLADA ...	1	0
Nevo kiel Onklo, La (Schiller), C. STEWART, M.A. ...	1	0
Perfekta, Kuiristino, 1-akta (Hentsch), RAMO ...	0	6
Protesilas kaj Loadamio (S. Wyspianski), <i>trad.</i> D-ro LEONO ZAMENHOF ...	1	0½
Reaperantoj (H. Ibsen), unua akto, <i>trad.</i> O. BÜNEMANN ...	0	3½
Rabistoj, La (Schiller), <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF ...	2	0
Revizoro, La (N. V. Gogol), <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF ...	1	6
Rikoltado de la Peco, La (Sturgis), (unuakta komedio), C. BICKNELL ...	0	4½
Rompantoj, La , 5 monologoj, de F. PUJULA-VALLÈS ...	1	0
Ŝi Kliniĝas por Venki (Goldsmith), A. MOTTEAU ...	1	2
Solo de Fluto (P. Bilhaud), <i>trad.</i> F. DORE ...	0	7
Ventego, La ("Tempest") <i>trad.</i> A. MOTTEAU ...	2	2

PROPAGANDA AND MISCELLANEOUS.

Albumo de Konataj Esperantistoj, de F. SCHUCK ...	2	7
Croix-Rouge, Esperanto et le, par Lieut. BAYOL ...	1	0
Demandaro pri la Historio, Literaturo kaj Organizaĵoj de Esperanto, de R. DE LADEVÈZE ...	1	1
Do you know Esperanto? ... per 100 ...	5	6
Esperantista Poŝkalendario, 1912 (Dr. LEDERER) ...	1	0
Esperanto Language, by R. J. LLOYD, M.A. ...	0	10
Hour of Esperanto, An, CART-COX ...	0	6½
How to Form Esperanto Groups, W. M. PAGE ...	0	1½
International Language, by W. J. CLARK, M.A. ...	2	9
Keys (Ŝlosiloj), Esperanto (I.P.E.), now ready in English, German, French, Italian, Swedish, Dano-Norwegian, Hungarian, Portuguese, Bohemian, Russian, and Welsh, per doz., 6d.; per 100 ...	3	0
Spanish, 3s. 9d.; Catalan, Dutch, Finnish, Polish, Roumanian, Croat-Servian, per 100 ...	4	0
*Passing of Babel , by B. E. Long, B.A. ...	0	7
Por kaj Kontraŭ Esperanto , de D-ro. VALLIENNE ...	0	4
Postcards, Propaganda (I.P.E.) ... per 100 ...	1	8
Ditto, B.E.A. Propaganda, ... per 100 ...	0	8
Ditto, Raphael Tuck Colrd. Ser. 9964, packet ...	0	7
Red Cross, Esp. Guide, Lieut. BAYOL ...	0	1½
Salutpoŝtkartoj de B.E.A. ... per doz. ...	0	7
Solvo de la Problemo de Lingvo Internacia ("Esenco kaj Estonteco" el <i>Krestomatia</i>), with English translation by A. E. WACKRILL ...	0	7

Lecturers, Group Secretaries, and all other workers for the Cause are recommended always to have at hand an adequate supply of leaflets for distribution. The following are extremely useful for general purposes and are cheap, being supplied at approximately cost price:—

WHAT IS ESPERANTO? (4 pp.). Explains the aims of the movement and characteristics of Esperanto. Per 100, 1s.

WHAT GOOD IS ESPERANTO? (2 pp.). Answers some of the objections of those who have not learned the practical advantages of the language. Per 100, 6d.

WORLD PROGRESS. (8 pp.). An exposition of the *raison d'être* of an auxiliary language, with useful facts concerning the progress of Esperanto. Per 100, 1s. 9d.

ESPERANTO IN 1911. (12 pp.). A *résumé* of the chief successes of the year's working in all parts of the world. Per 100, 2s. 9d.

A UNIVERSAL ENTENTE. (2 pp.). Shows how Esperanto helps those interested in other Movements. Per 100, 6d.

POST CARDS. With synopsis of the chief facts. Per 100, 8d.

Samples may be obtained on application from the British Esperanto Association.

VISKIO

ESPERANTO

LA BONSTATIGILO

* * * * *

Prezo: 25 Sm. 500.

Speciala Rabato de 2.5 Sm. sur ĉiu kasto, sed nur AL LA ESPERANTISTOJ.

Ĉia profito el la Marko "Esperanto" estas elpezata ĈE LA ESPERANTISTOJ.

Mono kun Mendo.

KORESPONDU ESPERANTE PREFERE.

BUCHANAN, SCOTT & CO.,
Garthland Street, GLASGOW.

Botoj, ŝuoj, sandaloj, Pantofloj, Kaŝukaj ŝuoj, ŝtrumpoj. Ĉiuj ekskluzive laŭ la tipo 'Naturformo.'

HOLDEN FRATOJ,

3, Marewood Place, Oxford Street, London, W.

Katalogoj Senpage.

Alilandaj Gazetoj.

Per arango, kiun ni starigis kun la respektivaj administracioj, ni havas ĉiam en provizejo ekzemplerojn de alilandaj gazetoj. Ilin ni povas vendi unuope je la sekvantaj prezoj aŭfrankite:—

<i>Amerika Esperantisto</i>	6p.
<i>Ondo de Esperanto (Rusa)</i>	4p.
<i>Germana Esperantisto</i>	4p.
<i>Oficiala Gazeto</i>	6p.
<i>Danubo (Rumana & Bulgara)</i>	4p.
<i>Norvega Esperantisto</i>	3p.
<i>Hispana Gazeto</i>	3p.
<i>Japana Esperantisto</i>	6p.
<i>Junia Esperantisto</i>	3p.
<i>Lingvo Internacia</i>	6p.
<i>Esperanto (U.E.A.)</i>	3p.
<i>La Revuo</i>	7p.

Ni ne povas garantii liveri kian ajn apartan numeron, sed ĉiuj portas nemalnovan daton.

Tiamaniere, ni prezentas al nia legantaro bonan okazon por facile provi kelkajn el la plej konataj Esperantaj gazetoj. Nia espero estas, ke konstanta abonado sekvas nepre la provon. Jarabonojn por tiuj gazetoj ni plezure akceptas por transdono al la administracioj.—BRITA ESPERANTISTA ASOCIO.

VILAO "ESPERANTO."

Fremdula kaj familia pensiono.

Wernigerode-Harz, Contra Germanujo.

Unua vere esperantista hejmo, kie oni efektive ĉiutage parolas Esperanton.

Libertempejo en plej ĉarma kaj fama montregiono, vizitata de ĉiulandaj ge-esperantistoj. Esper. prospektoj senpage.

SIMPLIFIED SPELLING: "AN APPEAL TO COMMON SENSE." (6d. net)

Can be obtained from all Booksellers; from Messrs. Simpkin, Marshall, Hamilton, Kent & Co., Ltd., 4, Stationers' Hall Court, E.C., and from the SIMPLIFIED SPELLING SOCIETY, 44, Great Russell Street, London, W.C.

"THE PIONEER," monthly magazine, printed in the new spelling, price 2d. Posted free to all members of the Society.

LA ŜLOSILO ĈEFEĈA.

La plej efika propagandilo, jam havebla en la jenaj 17 lingvoj:—

Angla, bohema, dan-norvega, finna, franca, hispana, holanda, hungara, germana, itala, kataluna, kina, pola, portugala, rumana, rusa, sveda.

Propagandistoj! rimarku la novan adreson:—

INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA,

135, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

PROPAGANDISTOJ!

International Language,

By W. J. CLARK, M.A., is still an Armoury for the "paca batalado." Price 2s. 6d., post free.

"LA REVUO,"

INTERNACIA MONATA LITERATURA GAZETO.

Kun konstanta kunlaborado de D-ro ZAMENHOFF.

Abonu ĉe B.E.A., 133-G, High Holborn, W.C.

Jare, 6 ŝilingoj; ĉiu numero, 6 pencoj.

Loĝejo kaj Internacia Klubo por Sinjorinoj.

7-9, Millman Street, Guilford Street, Bloomsbury.

Prezoj 15ŝ. 6p. (aŭ pli) ĉiusemajne.

Specialaj Sonetaj Kotizoj por Ne-legantoj. Elektra Lumo. Banoj Senpage. Telefono. Pureco.

DANUBO.

ORGANO DE LA RUMANAJ KAJ BULGARAJ ESPERANTISTOJ.

Internacia Monata Gazeto (32 p.) nur en Esperanto. Redaktata kun la kunlaborado de eminentaj diverslandaj esperantistoj. Fundamenta stilo. Agrabla enhavo.

14, Str. Belvedere, BUCUREȘTO (Rumanujo).

JARA ABONO: 1.40 Sm.

Aŭtelu provan numeron kaj abonu ĉe la B.E.A.

C. A. G. BROWNE,

LA ESPERANTO REKLAM- KAJ ANONC-AGENTO
por ĉiu gazeto en ĉiu lando. Aferoj grandaj kaj malgrandaj.

Sola Adreso: LONDON, W.C.

20, WELLINGTON STREET, STRAND.

★ JAPANA ★ ESPERANTISTO

日本エスペラント

La Karavano

De WILHELM HAUFF.

El germana lingvo tradukis J. W. EGGLETON, Haubinda

Prezo: 1s. 1p., afrankite 6s B.E.A.

En simpla, bonstila Esperanto, tiu ĉi fama kolekto da fabeloj estas tre rekomendinda kiel legolibro.

Simpla, bonstila, plej leginda legolibro.

YOU CAN BUY IT FOR A PENNY

A New Edition of Mr. Harrison Hill's popular song "Esperanto" ("you can buy it for a penny; you can learn it in a week") has just been issued by the B.E.A. Price 1d. nett; by post, 1½d.; 1 doz. by post, 10d.

AND LEARN IT IN A WEEK!

SHAKESPEARE EN ESPERANTO

Riceveblaj estas:

	ŝ.	p.
Hamleto (D-ro ZAMENHOF)	2	0
La Ventego (A. MOTTEAU)	2	2
Julio Cezaro (D. H. LAMBERT, B.A.)	1	7
Makbeto (D. H. LAMBERT, B.A.)	2	0
Kiel Plaĉas al Vi (D-ino KELLERMAN)	2	2

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION,
133-6, High Holborn, W.C.

Oficiala Organo de la VIII Kongreso Pola Esperantisto.

Monata gazeto. En 1912 "P.E." krom 12 ilustrataj zorge redaktataj numeroj en klasika, pure fundamenta Esperanto, donas al siaj abonantoj sepagon "Literaturan Aldono".

"Pola Esper." enhavas konstantajn rubrikojn: Propagandaj artikoloj (pole) * Esperantaj demandoj * Rakontoj, noveloj, poezioj. * Populare sciencaj artik. * Scienco kaj Vivo. * Opinioj. * Konsideru! * VIII Kongreso (kun ilustr.). * Kroniko. * Korespondadoj * El Esper. Mondo. * Faktoj. * Bibliografio. * Revuo de la gazetoj. * Konkursoj kaj problemoj. * Humoraĵoj. * Respondoj de la Redakcio. * Muziknotoj. * Ilustraĵoj. * Anoncoj.

Abonprezo: Jare kun "Literatura Aldono" — 2.95 Sm., 5s. 4p. ĉe la B.E.A.

Petu specimenon numeron (kontraŭ respondkupon) al la Administracio, Hoza 20, Varsovio, Polujo.

PROPAGANDISTOJ.

STILL USEFUL!

ESPERANTO in 1911.

(A Few Facts for Non-Esperantists).

New 8-page propaganda leaflet, reprinted from the "B.E.," price, 2s. 9d. per 100, post free, from the B.E.A.

THE CHRISTIAN COMMONWEALTH.

Legata de Esperantistoj en ĉiu parto de la mondo, enhavas artikolon en Esperanto en ĉiu numero

La spirito kaj celo de la gazeto tute akordas kun la spirito kaj celo de Esperanto.

CIUMERKREDE

UNU PENCO.

at kun Aldono enhavanta predikaĵojn de progresemaj predikistoj de ĉiuj landoj kaj eklezioj, 1½d.

MENDU ĈE VIA GAZETAGENTO

Per poŝto, por unu jaro, enlande 6/6 (kun aldono 8/8); eksterlande 8/6 — Sm 4.36 (kun aldono 10/10 = Sm 5.40).

Petu specimenon per poŝtkarto, kaj aludu pri la BRITISH ESPERANTIST.

THE CHRISTIAN COMMONWEALTH, SALISBURY SQUARE,
FLEET STREET, LONDON, E.C.

JADE STAR-BADGES.

3/6 each

CLEAR HARD STONE. WELL CUT, AND FITTED WITH 9-ct. GOLD RING.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
(Incorporated).

"The British Esperantist."

Vol. VII. (1911) of THE BRITISH ESPERANTIST may now be obtained, neatly bound in green cloth, price 4s., post free.

Cloth covers for binding Vol. VII. (green cloth, lettered in white along back) are now ready. Price 10d., post free.

Vol. III. (2s. 6d., post free), IV., V. and VI. (4s., post free), bound in cloth, are still obtainable.

GET A COPY BEFORE IT SELLS OUT!

Paulo Debenham,

Original Novel in Esperanto, by H. A. LUYKEN.

246 pp., 2s. 6d.; 3s. 6d. cloth, post free, from the

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, 133, High Holborn, W.C.

JUNA ESPERANTISTO.

Monata Gazeto Beletristika por Junuloj, Instruistoj, kaj Esperanto-Lernantoj.

Ĉefredaktoro: Paul de Lengyel. Direktorino: E-ino Cécile Royer.

JARA ABONO: 1 Sm. (2s.)

Preso Esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

LINGVO INTERNACIA.

CENTRA ORGANO DE LA ESPERANTISTOJ.

Eliranta inter la 15 kaj la 20 de ĉiu monato.

FONDITA EN 1895.

La Plej Enhavoriĉa! La Plej Malkara!

48 PAĈOJ da dense presita teksto en plej korekta kaj plej klasika stilo.

5 FR. (2 SM.) Abonprezo por UNU JARO.

Preso Esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° VIII. N-RO 90.

JUNIO, 1912.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4, M.3; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, London, W.C.

ENHAVO.

	Paĝo.
From the Esperanto Watch Tower ...	101
Chronicle ...	102
The Press Movement ...	106
Learners' Corner. M. C. BUTLER ...	107
Redakcia Korespondado. W. W. MANN ...	107
Pri la Pereintoj sur la "Titanic." V. ROZANOV ...	109
La Ĉaro de Lia Satana Moŝto. DAVID DAVIES ...	109
Angla-Germana Amikeco. J. HADALL ...	110
Ekinspiro. A. J. HULME ...	111
La Bohema "Sokol." B.U.E. ...	112
A Scottish Esperantist in Holland. G. D. BUCHANAN ...	112
Esperanto Progress Abroad ...	113
Nekrologio: The Ven. Archdeacon Wynne, D.D. ...	113
Pri la Generala Organizado de la Esperantistaro ...	114
Libraro kaj Gazetaro ...	117
Pri recenzo: "La Trezoro de l' Oraĵisto" ...	118
Council Meeting, B.E.A. ...	119
The Cracow Congress ...	119
B.E.A. New Members.—Esperanto Caravan to Cracow.—F.K.I., etc. ...	120

From the Esperanto Watch Tower.

"*Fac's are chiefs that winna ding.*"

The Austro-Hungarian War Ministry has instituted a course in Esperanto for officers at the military school in Vienna.

The distinction of being the first Esperantist Cardinal belongs to Father van Rossum, Redemptorist, a member of the Belgian Catholic League, who was raised to his present rank at the last papal consistory. "Esperanto," says His Eminence, "will render great service to the Church."

In PARIS courses of instruction in Esperanto are at present being given in sixty-three evening schools, under the auspices of various popular educational associations. Among them one notices a special class for employees of the well-known firm *Grands Magasins du Bon-Marché*, other classes in connection with the *National Commercial and Industrial Union*, for workmen at the *Bourse du Travail* and the various *Maisons des Syndicats* (Trade Union Societies), etc.

Up to date 550,000 Esperanto grammars have been sold in France.

From all over the world comes news of the remarkable way Esperanto is spreading in educational circles on the Continent, especially in FRANCE, where the movement has grown so strong that *Mons. Michelin*, the well-known tyre manufacturer, recently donated 20,000 francs to be distributed in prizes among Esperanto classes in the public elementary schools.

Mons. Mourlot, the governmental *Inspecteur de l'Académie de l'Oise*, France, in the official year-book, *L'Annuaire de l'Enseignement dans l'Oise*, has recommended all teachers in his district to learn Esperanto, in order that they may later on teach it to their pupils in the public schools.

At POITIERS Esperanto is being taught at the Normal School for Teachers by *Monsieur le Directeur*.—At ROANNE, Esperanto class in the *Practical Commercial School* and at the *Chamber of Commerce*.—Esperanto

figures on the official time-table of the *Collège Municipal* at CHATEAU-THIERRY.—At CORNIGLIANO, and at SAMPIERDARENO (Italy), Esperanto classes are being held in the Town Schools.—At GAND (Belgium) the Officer for Public Education has authorised the opening of two Esperanto classes for teachers of both sexes.—At THE HAGUE the Municipal Council has decided officially to have Esperanto taught in the schools.—At MIKOLOVICE (Bohemia) Esperanto is an obligatory subject in three classes in the school.—In MEXICO the new *Minister for Public Instruction* has publicly supported the Mexican Esperanto Society, of which Senator Mancera is President.—At OULU (Finland), Esperanto class at the local Grammar School. To give full particulars of the remarkable progress of Esperanto in the schools would take a whole issue of this magazine. When is England coming more to the fore in the matter? Surely it is high time teachers in Great Britain took up the question. We are glad to note that there are signs of growing interest on their part, such, for instance, as a long article in *The Woman Teacher* of April 23, on *The Educational Value of Esperanto*.

La Movado for April gives a list of sixty-five business firms in PARIS that make use of Esperanto.—The well-known medical chemical manufacturers, *Burroughs, Wellcome & Co.*, have just issued another Esperanto pamphlet, advertising their productions.

On the Official Council Agenda of the *British Medical Association*, May 1, among foreign expressions of regret at the death of Lord Lister, appeared a communication in Esperanto from the Doctors' Association at LWOW (Poland). This town is a strong centre of the *Doctors' World Esperanto Association*, which numbers some hundreds of members in close on twenty countries. Evidently the use of the auxiliary language for international medical work is spreading!

Chronicle.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th.

NEW GROUPS.

This month we have the pleasure of greeting two new Esperanto Groups: RUGBY and the WEST LEEDS Socialist Esperantists. *Koran bonvenon!*

COMING EVENTS**Esperanto Day at the White City.**

June 15, 1912.

Past history has proved that this Festival is one of the most popular events of the Esperanto Year.

In order that as many friends as possible should come up from the country, it has been decided to hold the monthly Council Meeting of the B.E.A. on the following Monday, and an attractive visit to Kew Gardens, to see the Giant Aloe in full bloom, is being arranged for the Sunday in between.

Esperantists young and old, from London and the Provinces—roll up in your hundreds!

The Festotaga Komitato does not wish to worry you with any too hard-and-fast programme, but feels that you would prefer to wander at will through the wonderful collections sent from the South American Republics. We propose therefore to concentrate at the Palace of Music for the Propaganda Meeting and Concert at 3.30, for the Espero (played by one of the military bands) at 4.30, and for a fresh demonstration in the evening at 8 p.m., as no fireworks have been provided for this year.

You are urgently requested to report on arrival at the Palace of Music, our headquarters for the day, where Esperanto flags will be presented to all who have purchased the special-rate ticket in advance, price 10d. A programme will also be given with the flag, and we hope you will all wear the green star, the wearers of which require no introduction.

Will club secretaries kindly remind their members of this, and send in orders for batches of tickets, and thus save individual postage?

BUY YOUR TICKETS EARLY AND OFTEN.

London Federation.—The attention of all *samideanoj* in and around London is called to the approaching Fifth Conference of the Federation, which will take place at HARROW on Saturday, July 6. The return fare from London to Harrow is only 1s., and it is hoped that a very large number will take part in the gathering. All may be sure of a charming outing, a hearty welcome, and an enjoyable concert. Fuller particulars will be sent in due course to London group-secretaries and published in the July BRITISH ESPERANTIST.

Yorkshire Federation.—The Summer Conference will be held at SHIPLEY on July 7. Meeting place: Little Beck Hall (nearest station, Saltaire). Tickets, including tea, 10d., to be obtained of the secretary, Mr. Edward Parker, 30, Woodside-road, Beaumont Park, Huddersfield. As the district is a picturesque one, the *samideano* most enthusiastic, and the Clerk of the Weather has promised a perfect day, it is hoped that Esperantists from far and near will turn up in good numbers. *Rezervu tuj la daton kaj aĉetu bileton!*

GENERAL.

Among newspapers in which favourable mention has been made of Esperanto during the past four weeks are:—The Evening Standard and St. James's Gazette, The Christian World, Torquay Directory, Chelsea Mail, North Middlesex Chronicle, Daily Record and Mail (Glasgow), Hamilton Advertiser, Somerset County Gazette, Coventry Herald, Wakefield Herald, Yorkshire

Post, Daily Herald, Northern Whig, Kentish Independent, Weekly Times and Echo, Southport Guardian, Christian Commonwealth (Esperanto Section), Yorkshire Telegraph and Star, Mexboro' and Swinton Times, Montrose Standard, Belfast News Letter, The Scotsman, British Medical Journal, Glasgow Evening Citizen, Bolton Evening Chronicle, Bath Herald, Huddersfield Examiner (Esperanto Column), Lancashire Daily Post, Manchester City News, Sheffield Daily Telegraph, Midland Daily Telegraph, Yorkshire Observer, Dublin Express, Medical Press, Hastings Observer, Cheltenham Chronicle (Esperanto Corner), The Woman Teacher (long article on "Educational Value of Esperanto"), Southport Visitor, Southport Guardian, Staffordshire Sentinel, The Weekly Scotsman, Penistone Express, Leeds Mercury, Greenock Telegraph, Rotherham Express, Liverpool Daily Courier, Stockport Advertiser, etc., etc.

LONDON.

Kew Gardens.—The gathering of *samideanoj* which met on Saturday, May 11, in Kew Gardens, proved a great success. The day was perhaps the finest in the present year, and the glories of blossom and leaf were displayed to full advantage. Esperantists from all parts of London to the number of 183 participated in the excursion, and a few for the first time appreciated the joys of *babilado* in Esperanto. After tea in Pitt's Restaurant, Kew Green, a concert, under the direction of Mr. G. J. Cox, took place in the grounds of the restaurant. In the course of the evening, Dr. Werner Marchand, of Germany, spoke of the influence of Esperanto in promoting international amity. Among the items on the programme were two recitations in Esperanto by Miss L. S. Grant ("Amo de Blindulo") and Mrs. L. A. Evans, hon. sec., Battersea Club ("Si ne legos ĝin"), and songs by Miss Morison, Miss Schäfer, Messrs. E. W. Lowes, H. Meulen, and Cox, accompanied by Mr. M. C. Butler, L.R.A.M., at the piano.—P.J.C.

May Day.—"The Labour Festival procession to Hyde Park this year was on a more comprehensive scale than has usually been the case," says the *Daily Herald*, "various interests and bodies not represented in previous years taking part in the proceedings." Going on to speak of "*The International Spirit*," the writer says: "The procession, viewed by sympathetic crowds of spectators, moved along the Embankment, and proceeded through Norfolk-street. At this point large contingents of workers from the West End, consisting mainly of waiters and other hotel and restaurant employees, joined the cavalcade. These added quite a new and international element to the assembly, for they were mostly Germans, Swiss, and French. Not only did the fresh contingents bring with them another band, but many of the individuals, accustomed doubtless to May Day celebrations in their own native lands, carried little red bannerettes, which they waved freely and gleefully. Though they were men—there was a sprinkling of women among the contingent—of different racial ideals, traditions, and habits of thought, yet the mottoes which they had put upon the flags they displayed made it clear that their aim is identical with that of their English comrades. This fact constituted a significant demonstration of the solidarity of International Labour." A small body of Socialist Esperantists also took part.

International Helpfulness.—The *Daily Herald*—ever active in good causes—publishes an interesting communication from the Secretary of the *London Klubo*, regarding the utility of Esperanto in travel. "Two recent cases," states the article, "both occurrences of the last few weeks—furnish sufficiently striking testimony to this fact. A blind Russian, a member of a Moscow orchestra, having received six months' furlough, has come alone to London, being passed on from town to town by Esperantists. He is now living in London

among Esperantists, and is engaged in learning English.

The second case is that of a young Bohemian, a gardener. For the past twelve years he has known Esperanto, and consequently now speaks the language 'like a native.' He is now engaged at his occupation in London, having had no difficulty in settling here, thanks to his knowledge of Esperanto and the ready help received from London Esperantists."

"The Nobodies."—The inauguration of this Club, under the presidency of Professor Bickerton, the object of which is to form a meeting-place for cultivated men and women of all races and creeds, attracted considerable attention in the Press and international circles. Of course Esperantists were interested, and at the opening meeting a Polish samideano, Dr. Phizicky, was allowed two minutes to present the case for the auxiliary language. Not a very spacious opportunity to present a world-wide movement! However, here is what he said:

"The happiness of the human family can only be assured by mutual understanding, and to understand each other we must have a neutral auxiliary language. Such a language, called Esperanto, has been created by Dr. L. L. Zamenhof. By its means we hope to unite the nations and help to settle amicably all their disputes. Many international misunderstandings have been due to difference of language.—'God created man in his own image.' It does not matter of what colour or nationality one is; every man is a member of the human race, and one cannot deny him as such, whether his skin be black, brown, red, yellow, or white; 'a man's a man for a' that.'—The human family must unite, and for love of humanity I ask you to learn that auxiliary language, Esperanto, which, when universally adopted, will abolish racial prejudice and race hatred.

Pro amo al la homaro, vivu Esperanto!"

We learn that an Esperanto class is to be started in connection with the new Club. As the motto of "The Nobodies," according to another speaker, Dr. Majid, is "Peace, progress, brotherhood, and humanity," the class should prove a success.

Eighth National Peace Congress.—This Congress, which was held at the Caxton Hall on May 15 to 17, afforded further occasion for advocating the utility of Esperanto. The *Londona Klubo* elected as delegates Dr. J. Pollen and Mr. W. W. Mann. At the Wednesday afternoon session, during the Conference on Education and International Peace, interesting papers were read on "The Universities and Peace" (Rev. J. Estlin Carpenter, M.A., LL.D.), "The International Exchange of Visits amongst Teachers and Educators" (Miss Kate Stevens), "The Importance of Instruction in the Facts of Internationalism" (Mr. John A. Hobson, M.A.), and "The Peace Teacher at Work" (by Mr. F. J. Gould, the well-known lecturer of the Moral Educational League). Those taking part in the discussion were limited to four minutes by the Chairman (Sir James Yoxall, M.P.). Mr. Mann, however, managed to show in the short time allowed that Esperanto had some practical service to offer in connection with each of the particular matters dealt with in the conference, and also with the wider question of International Peace. "When Esperanto is freely used among the nations," he said, "and it is already beginning so to be used, the Concert of Europe will cease to be an affair mainly between diplomatists and Governments, but will become a Concert of the peoples, no longer at the mercy of a Jingo press, but strong and firm on the foundations of mutual understanding and goodwill."

Cosmopolitan Clubs.—On May 17, at the Northbrook Institute, 21, Cromwell-road, a meeting was held under the presidency of Professor Arnold to inaugurate a Cosmopolitan Club for London. The Cosmopolitan Club movement was started some years ago in America (and

also in Italy as the *Corda Fratres* Association), with the object of facilitating social intercourse and mutual understanding among students of various races and nationalities at the Universities. It is now a world-wide movement, with strong and growing centres in Germany, Holland, Italy, Greece, Turkey, Argentine, etc., etc., and is doing extremely useful work in bringing together throughout the world those who will later become leaders of thought in their respective countries. It is thus aiding very effectively in the realising of that idea of a "world-consciousness" which is gaining ground so rapidly at the present time. The chief speaker at the meeting was Dr. Nasmyth, of Cornell University (President of the World-Committee of the *Corda Fratres* Association), who is now on a world tour, with a view to linking up more effectively the various centres. An international Cosmopolitan Club Magazine in four languages is now under consideration, in which connection Dr. Nasmyth is fully and sympathetically aware of the possibilities of Esperanto. By invitation, Dr. Pollen also spoke, and introduced to the organisers a "very useful and comely *handmaiden*, Esperanto, who had a wonderful power of inducing harmony and co-operation between all nations." Mr. Spiller, the hon. sec. and organiser of the First Universal Races Congress, expressed his appreciation of the Cosmopolitan Club organisation, and also of the services which Esperanto could render in that direction. Mr. Felix Moscheles also advocated Esperanto in his usual charming manner. The secretary of the London Cosmopolitan Club is Mr. Roman Biske, (son of our well-known samideanino Madame Biske, of Spa fame). All students or past students interested in the matter should write to him at 21, Cromwell-road, Kensington, S.W.

Dentists and Esperanto.—In connection with the recent decision of the *British Dental Association* to take up Esperanto for their international work, it is interesting to learn that the well-known firm "Edwards' Dental Manufacturing Co., Ltd.," 30, Finsbury-pavement, London, E.C., makes use of the auxiliary language for correspondence purposes. The fact is announced formally in the last issue of the Firm's Quarterly Gazette. We congratulate the Company on their initiative.

The Co-operative Residence for Educated Women Workers (7 and 9, Millman-street, Great Ormond-street, W.C.), we learn from *T.P.'s Weekly*, is arranging a second Esperanto circle. We recommend the *Normal International Club*, under the same management, to ladies desirous of joining an interesting club in an absolutely central position. Foreign and Colonial visitors are welcomed as non-resident members if desired, at a small subscription for the season.

Sutton.—On May 2 this group celebrated its 200th meeting.—On May 11 five members took part in the excursion to Kew, elsewhere reported.—The group has been devoting itself during May, as an exercise, to the translation of a portion of the *Arabian Nights*.—During the summer meetings will most probably not be held at any fixed meeting place; intending visitors (who are always welcome!) are therefore invited to write beforehand to the secretary (see cover). Members are considering the possibility of bringing into closer touch and co-operation all Esperantist groups in the Surrey district.

THE PROVINCES.

Barrow-in-Furness.—Thanks to the endeavours of the local U.E.A. delegate, the committee of the Town Public Library has decided to invest for the benefit of its Borrowing Department in three volumes of Esperanto literature, the books chosen being *Alicio en Mirlando*, *Paŭlo Debenham*, and *Fabiola*. There should be no lack of readers, for Esperanto has now been

taught in the City Evening Schools for the past four years.—The next issue of the "Year-Book" published by the *Barrow News* is to contain a paragraph giving particulars of the local Esperanto group.—An endeavour is being made to have an Esperanto section in the Eisteddfod competitions to be held here in November next. As there is a steady increase in attendance at the Esperanto classes organised by the group, and growing public interest in the language, our movement is evidently well established in Barrow.

Birmingham.—The social evening on April 20 was a decided success, about fifty members and friends being present, including visitors from Coventry and Hampton-in-Arden. The chief attraction was the play, "A Norman Conquest"; Miss Garbutt was very natural as Effie, while Miss Jones with her usual "afableco" made a charming Renée; Mr. Bernard Ward as Percy made the most of all the points, adding one or two of his own to give local colour. Those who contributed to the musical programme included Mrs. Skeer (pianoforte), Miss Lowe (violin), Mrs. Simpson, Miss Garbutt, Dr. Warden Briggs, Messrs. Atkins and Taylor (vocalists). Dr. Briggs sang Grabowski's "Tagiĝo," a fine piece, which we recommend to the attention of other groups. Altogether a very pleasant wind-up to the winter's work.

Bolton.—During the month a lantern lecture on Scarborough and its surroundings was given by Mr. J. Birtwistle, the slides and readings (in Esperanto) being kindly lent by the N.E. Railway Co. We advise other groups to avail themselves of this very beautiful set of slides.—On April 18 a paper on "La vivo de Esperantisto," by Mr. A. R. Horsley, was read by Sinjoreto J. A. Horsley.—The "Picture Lessons" have again been utilised with success in the "paroligo" of the students, who are launching out on their first efforts at Esperanto speech.—On Good Friday the "anoj" had their first summer ramble to Dunscar and Turton Heights. Other excursions are being arranged by the Ramble Committee, who will be pleased to arrange joint "Ekskursetoj" with neighbouring groups. This is a good way of obtaining practice in the "parolo" of the language. *Samideanoj ĉirkaŭurbaj kunekskursu kun ni!*

Correspondence regarding "Esperanto and the Blind" has appeared in the *Bolton Chronicle*, also report regarding the Lancashire and Cheshire Federation Conference in Stockport, which took place on May 4.

Brighton and Hove.—This group closed its winter season on May 2 with a social evening to members and friends. Mrs. Gibbins very kindly sang several songs in Esperanto and English, and Mr. H. Nivart gave a short Esperanto reading. The secretary gave a monologue—"Si ne legos ĝin." The President, Mr. J. H. Vagg, proposed a very hearty vote of thanks to Miss Sim and Miss Lovibond for their kindness in having taken the instruction classes, and also to the Secretary for the way in which the work of the club had been done. He also announced that the Rambling Club would meet as usual during the summer (any Esperantists visiting Brighton will be heartily welcome). The singing of *La Espero* closed an enjoyable evening.

Buxton.—The Annual General Meeting of the Society took place on May 8, when Mr. J. A. Lees was re-elected president. The enthusiasm of the members augurs well for the progress of Esperanto in the district during the coming season. Visitors to Buxton are asked to note that the group meets regularly every Thursday evening in the Café at the "Gardens" for informal conversational practice.

Cambridge.—The Rev. A. J. Edmonds, of Great Gransden, has sent us the following letter:—

"Kie estas viaj raportoj," asks the Editor, and where are the reports of the hundred and more societies affiliated to the B.E.A.? About twenty only of all that number have sent any account of their doings. Every group ought to send up a report from time to time, if only to show they are alive; and it would encourage other groups to learn what their fellow-Esperantists were doing all over the kingdom.

"I had the pleasure of joining a little *kunveno* of the 'Verda Stelo' in Cambridge last week. We met at the house of the 'sekretariino,' F. Barbara Smith, some old Esperantists and good talkers, and others not so far advanced, but all 'entuziasmoj.' After interesting chat in Esperanto on literary and other matters, we finished up with Esperanto songs and 'God Save the King.' And so we spent an uneventful, but very happy and helpful, evening. Now let others tell us what *they* have been doing."

Cheltenham.—We are glad to note that the *Cheltenham Chronicle* has now started an "Esperanto Corner." Judging from the first article, the "Corner" is going to be an interesting and instructive feature of the paper which has so kindly offered its hospitality to our cause. The special utility of the undertaking is put succinctly in the opening paragraph: "In the larger centres of population, where Esperantists are fairly numerous, interest in the 'kara lingvo' is constantly stimulated by association with 'entuziasmoj.' But there are Esperantists in isolated places in this and neighbouring counties, and to them 'Our Esperanto Corner' will be specially welcome. Reports of the activities of the various groups, letters of local and general interest, and accounts of individual experiences at national and international congresses will be welcomed. Contributors are asked to be precise and prompt." Communications should be addressed to the Editor, *Cheltenham Chronicle*, and marked "Esperanto." We commend to the Editor of this and similar Esperanto columns the items briefly given on the front page of the B.E. These and other propaganda matter are freely at the disposal of anyone who writes for local newspapers.

Dorking.—Dr. Marchand, delegito, U.E.A., gave a talk on "Esperanto and Business" at Damen's Hotel (April 18), attended by 8 members of the U.E.A., and also a lecture at the Dorking Public Hall (April 22) on "Esperanto and the Religions of the World," attended by 30 persons. Among these were the Rev. Canon Chichester, vicar of the Dorking Parish Church; also three members of the Reigate group, and Mr. Arni, delegito, U.E.A., of Guildford. There are now 11 members of U.E.A. in Dorking. The Dorking Esperantists are already in correspondence with various countries, and are planning to form a club very soon. Letters to the Delegate may be addressed "*Esperanto Office, Dorking.*"

Huddersfield.—The meetings at the *Technical College* have ceased for the winter, and the *samideanoj* now meet on Thursday evenings at 7.45 in Greenhead Park (under the arch close by the big pond). Esperantists from other towns kindly note; visitors are heartily welcome. An attractive ramble programme has been arranged for the coming months, from June up to August 31.—W.H.H.

Leeds.—At the meeting on May 3 the committee with great regret accepted the resignation from the presidency of the group of Mr. J. Hedley Ince, whom press of professional work prevents from attending as frequently as formerly.—On May 31, to close the winter session, a social was given, in which members of the four other Leeds Esperanto groups took part. During June and July the group will meet in various parts of the city. Visitors kindly write to secretary for particulars.—A new Esperanto class of 19 pupils has been started at the *Burley Adult School* under the guidance of Messrs.

Blakey and Halstead. This is the practical result of a lecture by Mr. J. W. Mann, and the enthusiastic efforts of Mr. F. Shore.

Liverpool.—La grupo de Liverpool nun posedas sian propran gazeton titolita *Nia Propra*, kaj estas la ideo de la iniciinto kaj redaktoro S-ro J. G. Baxter, ke la grupanoj uzu ĝin bone kaj saĝe kiel propagandilon kaj organon kiu vere entenos la ĝustan karakteron de la grupo ĉiurilate. Oni povas tre modeste konstati, ke la unua numero kreas en si konfidon, kaj per la konstanta klopodo kaj sindonemeco de la grupanoj kunigata al saĝa direktado de ĝia estonta vivo, la gazeto sendube ne nur plezurigas per la enhavaĵoj, sed estas simbolo de progreseco, fervoreco, kaj aldoniteco ĉe "nia afero" en Liverpool. Antaŭen ĝi iru!—G.

Manchester.—The Annual General Meeting of the *Manchester Esperanto Society* was held on May 2, under the presidency of Mr. Rhodes Marriott. There was a good attendance. The report and balance sheet, read by the hon. secretary (Mr. Jas. Woodall), were eminently satisfactory. During the season 15 new members had been enrolled, whilst only five had resigned. The students had been divided into small classes, and the average attendance at the winter weekly meetings had again been between 40 and 50, whilst during the summer months it had not been much less than 40. In the conversational section more papers on interesting subjects had been contributed than in any previous year, and a pleasing feature had been the increase in the number of members taking part in the discussions that followed the reading of the papers. About 20 members, including the president, had taken part in the 7th International Congress of Esperantists which took place in Antwerp last August. The chief event of the year in connection with the society was the successful Propaganda Meeting, which took place in the Manchester Athenæum in December last, when about 300 persons assembled together to hear Lieut.-Col. John Pollen (president of the British Esperanto Association) deliver a lecture entitled "Round the World with the Esperanto Flag." On the motion of the president, it was resolved that no president should be eligible for re-election two years in succession. There will, therefore, be a change in the presidency every two years.—During the summer months the members are meeting fortnightly.

Reigate.—At a reception on April 26 in the Municipal Buildings, given by the Mayor of Reigate (Mr. Frank Lemon) as president of the local Education Committee, our indefatigable samideano, Harrison Hill, was responsible for the entertainment.

The audience, consisting mainly of teachers from the Reigate and Redhill District, received most enthusiastically the item "How I learnt Esperanto." A day or two afterwards Mr. Hill received the following letter on the official municipal paper:—"Urbeŝtra Ĉambro, Municipal Buildings, Reigate, 28. 4. 12. Kara Sinjoro, —Miaj geamikoj ĝuis vian paroladon, muzikon, kaj kantojn. Mi deziras danki vin treege. Kun koraj salutoj de la edzino kaj de via samideano, (Sd.) FRANK E. LEMON."

All of which is explained by the fact that the Mayor of Reigate is himself a keen Esperantist. He has just finished reading *Paŭlo Debenham*.

Stoke-on-Trent.—April 25: Annual General Meeting of the Esperanto Society, Mr. J. R. Miller in the chair. The secretary's report showed that Esperanto is steadily progressing in the district, after the more vigorous propaganda made of late. Now that the winter classes are over, country rambles are being arranged for conversational practice. An interesting feature of the meeting was a presentation to Mr. Tomlinson, the secretary, who has very ably held office for some five seasons.

Torquay.—This being essentially a holiday town with a "floating" population, it is difficult to keep a group permanently together. Mr. Richard Sharpe, however, carries on an indefatigable personal propaganda among visitors, occasionally also taking a lecture trip to neighbouring towns. He recently spoke at Exeter under the auspices of the local Esperanto organisation, at a meeting convened for the occasion by the group, giving a specimen lesson to some twenty new "interessatoj."

SCOTLAND.

Edinburgh.—During the summer, Esperanto enthusiasm is not allowed to die down in Edinburgh. Members meet for tea every Wednesday at 6 p.m. in Patrick Thomson's tea-rooms, North Bridge, and thereafter either proceed on short excursions through the city, or to the grupejo, when informal meetings take place at 8.30. They are always ready to welcome visitors.

A correspondent informs us of the encouraging fact that a new Esperanto group has been founded in Edinburgh, under the auspices of the *Skota Ligo de Katolikaj Esperantistoj*. A course of instruction under Mr. L. G. Caw, F.B.E.A., with 22 pupils, augurs well for the success of the new group. The *prezidanto* is Mr. R. Smith, and the *vicprezidanto* Mr. M. A. Macabe, a gentleman well known in musical and literary circles. Many of the teaching staff of the day schools in Edinburgh are members. The group meetings are held every Thursday at 8.45 p.m. in the Cathedral Hall, and will continue throughout the summer. By the winter, it is hoped, members will be able to say "Oni parolas Esperanton tie ĉi." The secretary wishes in the name of the *Skota Ligo de Katolikaj Esperantistoj* to thank the "Edinburgh Group" for their kind and valuable assistance and promise of future help.

Glasgow.—Mr. Allison, secretary, writes us that "the Glasgow Group are doing very well. They have enlisted the Lord Provost of Glasgow, Mr. D. M. Stevenson, to the cause, and are taking an active part in the formation of a Western Council of the *Skota Federacio*. They are now in personal touch with the groups in Kilmarnock, Greenock, West Glasgow, Gourrock, and Partick, who are enthusiastically co-operating in the work of propaganda." *Koran gratulon kaj bondeziron por plua sukceso!*

Montrose.—The local group's "At Home" came off most successfully on May 17. Mr. R. J. Muir, H.M.I.S., a warm supporter of the movement, made a short speech in Esperanto. Good propaganda work was done, and some useful recruits enlisted. A report appeared in the *Montrose Standard*.

Stirling.—The death is announced at the age of 65 of Mr. William B. Cook, Editor of *The Stirling Sentinel*, who was a fervent supporter of Esperanto at the time when it had few friends. He took an active part in the first Scottish Esperanto Congress, which took place in Stirling in 1896. He frequently lectured on Esperanto, and readily published paragraphs in Esperanto in his paper.

THE FEDERATIONS.

Midland.—At a meeting of Esperantists, held in Coventry on Saturday, May 4, at which were present representatives from Birmingham, Coventry, Northampton, and Kettering, Mr. I. H. Wright read a careful and interesting report of the enquiries he had made during the last few months on the subject of Federation. After a lively discussion in Esperanto, it was concluded that nearly everyone was in favour of the principle, but that it was necessary "pro la eterna financa fako" not to have too large a district or commence too ambitiously. It was therefore decided to limit the district to the counties actually represented at the meeting, with the addition of Leicestershire and Rutland,

to improve the boundary, and the following resolutions were unanimously passed:—

(1). La Esperantistoj de Birmingham, Coventry, Kettering, kaj Northampton, kunvenintaj en Coventry, la 4an de Majo, opinias, ke estas konsilinde kaj utile, ke ili unuiĝu en Federacio por reciproka helpo.

(2). Ke estu fondata Federacio de la Grupoj kaj Esperantistoj en Warwickshire, Northamptonshire, Leicestershire, kaj Rutland kun povo inviti aliajn grupojn al aliĝo kaj poste dividiĝi en du aŭ pli da Federacioj.

(3). Ke ĝis la elekto de oficistoj S-ro Hipsley agu kiel provizora sekretario.

The organisers wish to make clear that their action in no way hinders the formation of other Federations in the Midland district; on the contrary, it is hoped other groups will follow this example and found similar Federations in their own district, *e.g.*, Nottinghamshire, Derbyshire, and Lincolnshire. These could at some future date combine or divide to form new Federations, but it seems that the district is large enough to form at least three distinct Federations.

It is hoped this action will meet with the approval of the Brita Esperantistaro, and any suggestions from samideanoj will be welcomed.—F. W. HIPSLEY, *Sec. pro tem.*

Lancashire and Cheshire.—The 17th Quarterly Conference, held at Stockport on May 4, was well attended, and proved to be an interesting, instructive, and pleasant gathering. The groups of Bolton, Bury, Buxton, Chester, Leigh, Liverpool, Manchester, Rochdale, St. Helens, Southport, and Stockport, and "samideanoj" from Cadishead, Chorley, and Stoke, took part. After an official welcome of members to Stockport by the Deputy Mayor (Alderman Fernley), the business meeting was commenced, the principal items being the introduction by the president of a scheme for a federation "eisteddfod," reports from the groups of local progress, and original literary contributions by Mr. J. T. Pollard (Buxton), "Mia hundo kaj la hundpermesilo," and Mr. Applebaum (Liverpool), "La peruko de l' novelzino," which was cleverly read by his wife.

It has been decided to hold the "eisteddfod" at Liverpool, at the invitation of the local group, in January next, and the full text of the proceedings will be printed for the July meeting. The competitions include literary, musical, and elocutionary items; also a prize will be offered for the best design for a federation banner. Following the business meeting a well-arranged tea and social evening was fully enjoyed by all. The proposition made during refreshments for toasts for "The King," "The British Esperanto Association," "The Stockport Society," and "The Non-British Esperantists" was a striking innovation, and fully proved the adaptability of Esperanto.

Ni kuraĝe kaj persisteme antaŭteniras, kaj atendas multe de niaj novaj entreprenoj. Federacioj, pretigu vin por Chorley en Julio, kie nove federita grupo nin akceptos!—G.

Yorkshire.—The Spring Conference of the Yorks Federation took place on April 27 in SHEFFIELD. Ninety-two Esperantists sat down to tea in the Y.M.C.A. restaurant after having taken a tour round the town by special car.—Reference was made to the great loss to the Esperantistaro in the tragic death of Mr. W. T. Stead, and the meeting, standing, passed a resolution of hearty sympathy to the bereaved family.—It was decided that the Summer Conference be held at SHIPLEY (see "Coming Events").—The Town Clerk, Mr. Prescott, presided at the concert held in the evening. Esperanto items were songs by Mr. P. Brooks (bass), and a special "parolad-konkurso," arranged by the Sheffield friends for two prizes of Sheffield ware. The winners were (1) Miss M. E. Parker (Shipley), and (2) Mr. W. H. Hirst (Huddersfield).

The Press Movement.

It is now some considerable time since the actions of the ESPERANTO PRESS CLUB were chronicled in these columns. But that does not by any means indicate that the continued progress of the Press movement in this country has been barred by some overwhelming mischance. As a matter of fact, we have very frequently been gratified by the wholly satisfactory evidences of animation which have filtered through to the editorial den in High Holborn. Having regard to the numerous obstacles which bestrew the path of progress to gain the favour of the Press, it is our opinion that the workers in the organisation we have named have ably persevered in the task they have set themselves. At one time—and that not so very long ago—it was thought that the novelty of Esperanto was played out so far as it stood in relation to journalism. But journalism has itself proved this idea to be as antiquated as the somewhat older one, that any international tongue must naturally fail because it aims at countervailing the will of God. Such opinions only go to illustrate a certain phase of narrow-mindedness. They certainly do not influence the man whose horizon is only limited by the edge of the world as distinct from the coast of his own country.

Let us sketch briefly a few of the efforts which have been put forward of late by the E.P.C., and so ably supported by the loyalty of its members. We will not go back to what was done last year. It will be sufficient if we recall that the present year commenced with the issue of a special appeal for continued and additional support. To that appeal was found a ready response—a response which enabled the Club's Organising Secretary to go forward with renewed hope in the task undertaken. Recognising how much depends upon exposing to the general public the many and varied directions in which Esperanto can be made useful, particular attention has been paid to the relationship of the language with other subjects of international interest. Following up the favourable notice in the Press, gained last December for its utility in support of the Red Cross, we have recently noticed a large amount of newspaper comment on its power to ameliorate the lot of the Blind. Not only this, but there have appeared a number of letters and paragraphs on Esperanto and Aviation—a striking example to show that the field of Esperanto utility is widening instead of becoming restricted.

We have before mentioned the remarkable aptitude for Press work shown by certain Scottish adherents to the Club. Glasgow vies with Edinburgh and Dundee in the strength of its initiative, and its enterprise is shown by the recent spontaneous establishment of a Local Press Committee. This committee, comprising at its commencement about eight members of the Glasgow Esperanto Society, is to act in extension of the exertions of the local official representatives of the Club. Its units are not necessarily members of the central organisation, and are not, of course, expected to take so great a share in journalistic propaganda as those who pay their subscriptions in the ordinary way. The underlying spirit of the idea is, however, excellent, and we would fain see a larger number of these local Press Committees spread about the country. They can be only a power for good, and we throw out the suggestion that other regular members should endeavour to strengthen their hands by obtaining the assistance of Esperantists attached to the local group. "Many hands make light work."

It is certainly not easy to overcome the apathy shown by the Man in the Street towards the Esperanto movement; but nevertheless even his ready submission to the idea may be reckoned on if he is pestered sufficiently often and sufficiently well. Who would not endeavour to take part in convincing him, through the medium of the paper he reads, when there is such an array of facts to be found in *The Passing of Babel*, just published by the B.E.A.?

Learners' Corner.

THE ACCUSATIVE ENDING N (Continued).

The accusative is never used (a) after "al" and "ĝis" (see previous article), (b) with cardinal numbers (*Donu unu al mi*), (c) in naming the person addressed (*Adiaŭ, amiko!*; *Haltu, mia koro*), (d) after *esti* or any equivalent verb (*Tio estas mi*; *mi restas [=estadas] via amiko*); i.e., a predicative adjective or noun is always nominative.

N.B.—A "predicative" adjective is one which denotes what is said about the noun or pronoun to which it refers; it follows the verb *esti* expressed or understood. *Bona* in *patro bona* is qualifying; but in *la patro estas bona* it is predicative.

Compare:—*Mi trovis la glavon akran* (or *akran glavon*) (qual.): I found the sharp sword. *Mi trovis la glavon [esti] akra* (pred.) (= *mi trovis [ke] la glavon [estas] akra*): I found the sword sharp. *Mi pentris ĝin [ke ĝi estu] blua*.

The predication may be by thought (*mi kredis vin kulpa*), by word (*ne nomu min bona*), or by deed (*Ĉion Dio kreis bela*). The student should make similar examples, using the verbs *aŭdi*, *juĝi*, *konsideri*, *opinii*, *pensi*, *rekonii*, *scii*, *senti*, *supozi*, *taksi*, *vidi*; *deklari*, *proklami*; *elekti*, *fari*, *havi*, *igi*, *lasi*, *montri*, *naski*, *teni*.

Words in apposition have the same case. E.g., *Kuracisto havis du infanojn, filon kaj filinon*; *li nomis sian filon Johano, kaj sian filinon Mario*. *Parolante pri ili, li ĉiam nomis sian filon Johanon kun voĉo de amo, sed sian filinon Marion antipatie*. (Cox).

In an elliptical phrase the case may be determined by mentally supplying the omitted words. Compare:—*Mi batis lin* (1) *anstataŭ Petro*, (2) *anstataŭ [bati] Petron*. *Mi respektas lin* (1) *pli ol vi* [*respektas lin*], (2) *pli ol [mi respektas] vin*. *Mi amis ŝin* (1) *kiel patrino* [*amas*], (2) *kiel [mi amus] patrinon*. *Mi salutis lin kiel [oni salutas] majstron*, ĉar li *pentras kiel majstro* [*pentras*]. *Kiom ĝi kostas?* [*Ĝi kostas*] *Unu frankon*. *Lernu la lingvon* [*nomitan*] *Esperanto*.

Proper names ending in a vowel are made accusative by adding -N; those ending in a consonant by adding -ON; e.g., *Adamo*, *Adamon*; *Noa*, *Noan*; *Habel*, *Habelon*.

The ending "-EN" often translates the English "-ward," "-wards," e.g., (*mal*)*antaŭen*, (*mal*)*supren*, *pluen*, *hejmen*, *norden*, *suden*, *orienten*, *okcidenten*.

Why is there an accusative ending in Esperanto? It is international, and occurs irregularly even in English. Its disuse would introduce greater difficulties. It removes ambiguities, and makes the language clear

and flexible. Without it such a translation as *LA ENEIDO* would be impossible.

Miscellaneous Exercises:—Translate:—*Mi vidis ŝin* (a) *promeni*, (b) *promenanta*, (c) *promenantan*, (d) *promenante*. *Mi elektis lin* (a) *prezidanto*, (b) *kiel prezidanto*, (c) *kiel prezidanton*. I found (a) the rancid butter, (b) the butter rancid. He painted the ugly girl beautiful. He loves you, Mary. He loves his daughter Mary. He loves Mary, [who is] his daughter. He threw the stone into the air, intending it to fly over the wall, and fall on to the ground [which was] past the wall; but, as he had not enough strength, the stone, instead of going over the wall, when above it fell on to it, knocking away another stone already lying on the wall.—See Franks' "Esperanto for the English," Lessons 40—42.

M. C. BUTLER.

In the previous article, p. 88, col. 1, l. 4 from bottom, *vidis* should be *ridis*.

Redakcia Korespondado.

Ĉi tio estos de nun konstanta fako de la BRITISH ESPERANTIST. Por ĝi la Redaktoro petas al siaj legantoj demandojn pri aferoj de komuna intereso. Ne nur pri lingvaj demandoj — kvankam ankaŭ tiujn oni laŭ disponebla loko respondos. Sed precipe via Redaktoro volus tuŝi tiun amason da demandoj, kiuj havas aktualan signifon kaj gravecon en nia movado, kaj kiuj koncernas la Esperantiston kiel kunlaboranton en la internacia vivo de l' mondo.

Propagandaj malfacilaĵoj, grupkonduko, instruado de la lingvo, la eblecoj kaj devoj de la Esperanta movado rilate al aliaj internaciaj movadoj, novaj ideoj, Esperantismaj principoj, proponoj praktikaj, interesaj spertoj kaj metodoj de propagando — jen jam ekzemple bona fasko da aferoj, kiujn ni ĉi tie povos utile kaj vigle pripensi kune en la redakcia familia rondo.

* *

Kion ni precipe volas konsciigi al niaj legantoj, tio estas, ke la Esperanta movado ne estas simple afero de lingvolernado kaj poste nenio plu. Lerni la lingvon estas nur la unua paŝo. Kien? Jen la demando, kiun la kondukantoj de grupoj nepre devas klare pripensi kaj solvi, se ili deziras, ke iliaj grupoj vere sukcesu.

* *

Persone ni opinias, ke Esperantisto estas antaŭ ĉio homo internacia. Ordinare, li lernis Esperanton pro tio, ke li deziris iel partopreni en la internacia vivo. Al ni tute egale estas, ĉu lia vidpunkto estas literatura, socia, scienca, arta, eĉ diletanta. La ĉefa afero estas, ke konsiderante ian problemon, ian ideon, ian

principon, li rilatas al ĝi *internacie*. Se starigas ia demando pri nacia politiko, ia propono rilate al la publika edukado, ia punkto de la nacia konscienco, li ne juĝas la aferon ŝoviniste, sed kiel Esperantisto. T.e., kiel homo, kiu proprasperte scias, ke ekzistas homoj en aliaj landoj, kiuj pensas kaj sentas tiel same home, kiel li mem.

* * *
Proprasperte. Jen la punkto notinda. Esperantisto estas tiu, kiu *uzas* la lingvon Esperanto. En niaj grupoj oni ofte tro diletante rilatas al Esperanto. Oni devus preni la aferon serioze. Tiam ni pli malofte aŭdus la demandon: kiel interesigi la varbitojn *daŭre* pri Esperanto? Oni aŭdas pri multnombro sekvataj kursoj, kiuj poste mistere disfalas al nulo. Kial?

Nur pro tio, ke la organizantoj ne sciis montri al ĉiu lernanto, ke nia lingvo estas pordo al tiom da kampoj de praktika kaj interesa laboro, kiom estas partoprenantoj en la kurso. Vi demandas, kiel tion fari? Nu, se estus nia dolĉa privilegio, deĵori kiel grupsekretario, jen kion ni farus.

* * *
 Ni starigus nomaron de la grupanoj. Diskrete ni interbabilus kun ĉiu siavice por eltrovi, kia estas lia aŭ ŝia vidpunkto, profesio, speciala intereso persona, kiel estis allogita al Esperanto, k.t.p., k.t.p. Tiujn faktojn mi zorge notus en mian kajeron. Poste mi pripensus, por ĉiu membro unu post la alia, kion aparte interesa la Esperanta movado havas por ĉiu. Tion ankaŭ mi notus detale en mian notlibron.

Baldaŭ mi havus ion praktikan por proponi. Ekzemple: S-ro A., kuracisto. Ĉu li ion scias pri la T.E.K.A.? Ĉu li korespondas kun alilandaj kuracistoj, aŭ vidis "Voĉo de l' Kuracisto," aŭ la Esperantan katalogon de Burroughs, Wellcome & Co.? Se jes bone; se ne, mi zorgus, ke la informo estus baldaŭ donita.

S-ro B., laboristo. Lernis Esperanton ĉar li vidis la propagandan folion de la Esperantista grupo de Socialistoj Britaj. "Laboristoj de l' mondo unuiĝu!", la diro de Marx, allogis lin. Demandante mi trovas, ke li tamen ne konatiĝis kun *La Socia Revuo*, *Kulturo*, *Le Travailleur Esperantiste*, nenion diris pri la afero en sia loka socialista klubo. Mi baldaŭ komprenigas al li, ke la diro de Marx ne plenumiĝos en tiu maniero.

F-ino C., instruistino. Nenia speciala intereso, nur ŝatas la lingvolernadon. Mi pafas al ŝia atento tutan bombardaĵon da faktoj pri la enkonduko de Esperanto en la lernejojn, el numeroj de la B.E., montras al ŝi la *Internacian Pedagogian Revuon*, diras al ŝi multon pri la laboroj de S-ro Durieux, vidigas la eblaĵon de Esperanto ĉe leciono de geografio, k.t.p., k.t.p. Ŝi baldaŭ plifervoriĝas.

S-eto C. ŝia juna frato, Knaba Skolto. Lernas nur ĉar la fratino lernas. Al li mi parolas pri ilustritaj poŝtkartoj, interŝanĝo de poŝtmarkoj. Li ne sciis, ke G-lo Baden Powell rekomendis Esp. al la Skoltoj. Mi instigas lin ekprovi por akiri la Skoltan Interpretistan Premiinsignon per Esperanto. K.t.p...

* * *
 Nu, senutile estas iri pluen kun la detaloj. Fine mi aranĝas grupkunvenon, ĉe kiu mi legas mian liston de la membroj, klarigas la diversajn servojn specialajn, kiun Esperanto povas fari al ĉiu. Mi klarigas, ke Esperantista grupo ne estas ia stereotipa organizaĵo kun kunvenoj formale aranĝitaj kaj direktataj de la Sekretario, sed vigla organismo, kie ĉiu havas sian specialan rolon kaj rilaton en la internacia vivo, fervore ĝin plenumas kaj entuziasme raportas siajn spertojn al la ceteraj grupanoj.

Sed eble, sinjoro sekretario, ĉion ĉi tion vi jam faras? Des pli bone. Mi vin gratulas! Se ne, mi senpage rekomendas al vi la ideon. Mallonge, eltrovu la specialan konsiston de via grupo, kaj por la cetero...uzu takte kaj diskrete vian komunan homan prudenton. En la libreto *Demandaro* de S-ro Ladeveze, en la U.E.A. ĵurnalo *Esperanto*, en la B.E., en la ĵus aperinta verko de S-ro B. E. Long, *The Passing of Babel*, vi trovos tutan trezorejon de inspirantaj ideoj. Se estas ia speciala punkto, lia Redaktora Moŝto estas je via dispono. Laŭ la diro de Emerson, jungu la vagonon de viaj individuaj membroj al la Stelo Kvinpinta, kaj la tuta grupo povos gaje ekiri karavane sur vojo al la lando de Bonespero...Kaj antaŭ ĉio, kvankam idealemaj, *ni estus ankaŭ praktikaj!*

"SUFFRAGETTES" ANTAŬEN!

Sed pri tio sufiĉe por la nuna monato. Mi ne volas, ke la Redakcia Korespondado fariĝu tute Redakcia Babilado, kvankam tio nun estas "en modo!" Ni serĉos iomete en nia leter-sako.... Jen! Iu korespondanto skribas, kun malofta kaj korgojiga mallongeco kaj koncizeco: "Ĉar mi estas 'suffragette' kaj la Virina Movado nun tiel multe okupas la atenton de la mondo, mi tre dezirus konatiĝi kun britaj kaj alilandaj gesamideanoj, kiuj utiligas Esperanton por tiu movado. Niaj internaciaj Virinmovadaj kongresoj multe bezonas la helplingvon, kaj mi deziras havi faktojn, kiuj instigos niajn estrojn, rilati serioze al Esperanto." Mi sendis al ŝi la *Virinan Bultenon*, kiun eldonas U.E.A. Mi invitas niajn legantojn skribi al mi pri la afero. Mi transdonos la leterojn.

MALLONGE, SINJOROJ!

Ni aludis pri korgojiga koncizeco. Ni revenas al ĝi. Jes...en nia propra intereso! Se vi sciis, pacienca leganto, kiajn amasojn da gazetoj, manuskriptoj, alvokegoj (ofte hektografitaj en

cerbrompa fimaniero), oficialaj cirkuleroj, neoficialaj prestrancaĵoj, oni ĉi tie ricevadas vi kompatus la Redaktoran okulon, kaj plej zorge limigus viajn komunikojn al la plej lasta malmultvorteco de prezento. Estas mirinde, kiom oni povas meti sur poŝtkarto. Tio tamen ne signifas, ke oni ne skribu pli abunde, kiam la temo tion postulas! *Verbum sap.*

Pri la Pereintoj sur la "Titanic."*

Artikolo de S-ro V. ROZANOV.

Kiam restas nur morti, oni povas ankoraŭ morti bele kaj majeste. Oni pentras la morton "pala," kaj ĝi efektive estas tia. Sed la forto de la homo superas iam ĝian palan teruron; kaj tiam, en momento, kiam plu ne allogas gloramo, kaj malaperas ĉiu rekompenco, homo tute libera, de neniu puŝata kaj ne stimulata, subite aperigas sian liberan animon tiel belega kaj grandioza, ke la homoj, kiuj postrestas vivi sur la tero, ricevas por si tre grandegan konsolon kaj pligrandigon de siaj fortoj por portadi la krucon de la vivo, la krucon de l' mondo. Tiel mortis la angloj-viroj sur la "Titanic."

— "La boato ne povas porti ĉiujn, kiuj sidas en ĝi; iuj tri devas foriĝi." Kaj post tiuj ĉi vortoj de la oficiro tri Angloj ekstaras, dirante "all right," kaj sin ĵetas en la glacian akvon.

Neniu puŝis ilin, neniu nomis; ili povis resti, deturninte la kapojn flanken, malleviste la vizaĝojn. Sed ili ekstaris kaj faris.

Mallonge kaj fortike.

Kaj ankoraŭ estis centoj da tiaj mortoj, kiam oni estis metintaj la virinojn kaj infanojn en la boatojn.

Ĉio estis tiel bele, kiel la morto de Leonidas kaj 300 spartanoj ĉe Thermopylae. "Migranto," — estis surskribo sur kolono apud tiu ĉi loko, — "iru kaj diru al Sparto, ke ni falis tie, fidelaj al la leĝoj de la patrujo." La pereado de la "Titanic" enskribas tute similan paĝon en la historio de la homaro, kunplektita el oraj kaj nigraj paĝoj. Tiu ĉi libro estas eterna, estas libro, plifortiĝanta laŭ la mezuro de la oraj paĝoj en ĝi. Subite la angloj aldonis tien ĉi

ankoraŭ unu paĝon oran: "Diru al ĉiuj, ke ni mortis tie ĉi, memorante Kriston kaj la antikvajn grekojn, kiel la ĝentlemanoj kaj puritanoj."

La fraŭlino povas diri, donante sian manon al Anglo: "Mi fariĝas edzino de ĝentlemano, kiu ĉiam defendos min."

Kaj la junulo aŭ knabo: "Mia patro estis ĝentlemano: tial mi ne povas fari ion malfortan, malnoblan, malkuraĝan; ĉar mi daŭrigas la patron."

Feliĉaj filoj kaj feliĉaj virinoj! Feliĉa entute la nacio! Ĝi aparte estas feliĉa nun, kiam pereis la "Titanic"; hazarde, neantaŭvideble al neniu ankoraŭ hieraŭ, subite ekvidiĝis la tre nobla vizaĝo de la raso: forta, kuraĝa, simpla.

Ili povas eĉ diri, turnante la dorson al tiuj ĉi vortoj, ne plialtigante la voĉon:

"Ni ĉiam estis tiaj. Kiu do povis pri tio dubi? La angloj naskis Cromwell kaj Shakespeare. Naskis ventegon kaj feron. Kaj en ni ĉiuj, en ĉiu ano estas parteto da fero kaj da ventego."

Feliĉaj hodiaŭ, feliĉaj en ĉi tiu momento! La nacioj, kiel la grandegaj oceanaj ŝipoj, ankaŭ "rompiĝas"; sed se tia horo iam venus por Anglujo, se forta kaj kruela najbaro metus sian manon sur la Anglan blazonon kaj dirus: "mortu!" ĉu ne ekkrius, ne sopirĝemus milionoj da brustoj en tuta la Eŭropo kun tiu ĉi penso:

— La horo de la morto de la ĝentlemanoj? de la patrinoj, kiuj donis Locke, Shakespeare, Cromwell, Byron? de la homoj, kiuj donis al la homaro grandegajn ekzemplojn de la kuraĝo de l' vivo kaj de la heroismo de l' morto?! — Ĉi tio ne estu! For!!

Kaj la "Titanic," kiu pereis, flugados kiel anĝelo-gardanto, unu kaj nerimarkebla inter la aroj da similaj, kaj gardos la vivantojn en danĝera horo kaj kontraŭ la pereado, flugpendanta super iliaj kapoj.

Jen la ligo de la historio. Ĉu oni povas diri, ke ĝi ne estas sankta? La mortintoj vivas je eterna vivo, kiam ili helpas al la vivantoj."

Tradukis S. F. POLJANSKIJ,
Petrozavodsk.

La Ĉaro de Lia Satana Moŝto.

Dum mia juneco, mi vizitis la urbon Merthyr Tydvil, la tiaman centron de la kimra ferfabrika regiono, sed mi ne konsciis, ke transpaŝante la malnovan tramvojon, kaj alrigardante la ruiniĝintajn fabrikejojn kun altaj kamentuboj kaj apudaj maŝinpecegoj, mi estas sur historia tero, tero hodiaŭ, ho ve! muta, sed kiu, en la komenciĝo de l' lasta jarcento, estis la scenejo de aktivegeco, sur kiu estis prezentata, por la unua fojo, la dramo de fervoja entreprenado. Tiel tamen estis.

* La esperantistoj de PETROZAVODSK, tutkore frapitaj de la katastrofo de "Titanic," sendas al la esperantistoj-britoj la esprimon de sia profunda malĝojo kaj granda admiro pri la heroa konduto de la angloj sur la pereanta ŝipo.

Kiel signo de sia respekto al la nobla nacio ili sendas al THE BRITISH ESPERANTIST la tradukon de artikolo pri la katastrofo, presita de la fama ruslanda publicisto, V. Rozanov, en unu el la gravaj gazetoj de Rusujo, *Novoje Vremja*.

Kun estimo, en la nomo de la esperantistoj de Petrozavodsk.

S. POLJANSKIJ.

[Ni ricevis tradukon de la sama artikolo ankaŭ de S-ro Ivanickij en S. Peterburgo. Al ambaŭ, en la nomo de la Brita Esperantistaro, ni esprimas nian koran dankon. — RED.]

Sekve de parlamenta dekreto de la 1794a jaro, oni ekkonstruis, ĉe Pendaren, Merthyr Tydvil, tramvojon. La du riĉaj posedantoj de apudaj ferfabrikejoj, S-roj Samuel Homfray kaj Richard Crawshay, trovis, ke la transportada problemo postulas atenton. Pri angla maŝinelpensinto nomita Richard Trevithick, kiu estis rigardata de l' popolo kvazaŭ speco de diablo, kaj kiu jam estis konstruinta vojlokomotivon de nekredblaj ecoj, kapablan porti pezajn ŝarĝojn de loko al loko kun eksterordinara rapideco, ili estis aŭdintaj. Ke nova forto naskiĝis, tion ili bone komprenis. Ili, do, invitis la elpensinton, ke li venu kimrujon. Kaj la eminentulo venis. Ili tuj rimarkas, ke li estas eksterordinarulo, kaj decidas provi liajn povojn. Ili demandas al li, ĉu li kapablas konstrui lokomotivon, kiu portus ŝarĝon de 10,000 kilogramoj da feraĵoj, interspaco de 16 kilometroj. Li respondas "Jes." Tiam, la fabrikestroj, intervetas inter si mem la sumon de dek mil spesmiloj — Hombray, ke la konstruota lokomotivo plenumos la taskon, — Crawshay, ke ĝi tion ne faros.

Trevithick konstruis la maŝinon, kaj Crawshay vidis, antaŭ kiam ili faris la veton, ke ĝi sen sukceso provis funkcii; jen ĝi rifuzis moviĝi jen celis suprenflugi kaj malaperi, do li rapidege akceptis la veton, ŝajne opiniante, ke li gajnos la vetitan monon.

En la komenciĝo de l' 1804a jaro oni difinis tagon por la provado. Por vidi tiun aferon, kiu estis vekinta tiom da intereso tra Kimrujo, la popolo kunvenis amase de sur la kimraj montetoj, kaj el la kimraj valoj kaj urboj. Ili estis aŭdintaj pri la stranga maŝino, kiu post nelonge aliformigos la metodon de transportado, kaj anstataŭos tiun tre utilan beston — la ĉevalon. La infano, malfermita skatoleteto da eblaĵoj, la junulo graveda je senĝena energio, kaj la maljunulo venkinto en multaj dumvivaj bataloj — ĉi ĉiuj apudestis. Kaj ĉeestis ankaŭ S-roj Homfray kaj Crawshay.

Sur la lokomotivo staris tri keltoj — la lokomotivestro Vilhelmo Richards, lerta meĥanikisto Rees Jones, kaj la senmorta Trevithick, kun la vizaĝoj nigraj, sed la okuloj brilantaj kiel diamantoj en la karboj, pro la antaŭvido al venko. Groteskan aspekton havis la lokomotivo. La korpo estis maldika, la radaro granda, kaj la kamentubo alta — ĉi tiu lasta, strange diri, estis konstruita el brikoj! Oni donas la signalon, la radaro ektuŝiĝas, kaj la tutaĵo ekmoviĝas... La popolamasego paŝas returnen ekkriante: Jen, ĝi venas! Ĝi vivas! Jen la ĉaro de l' diablo! Atentu! Flanken!

La vagonaro konsistis el la lokomotivo kaj ses tramvagonoj, kaj ĝi portis krom la fersarĝo, sepdek pasaĝerojn, ĉiu el ili sopiranta senmortecon. Ĝi moviĝis po kvin mejloj ĉiuhore, kaj bone funkciadis ĝis ĝi atingis ponton, kiu

bedaŭrinde malhelpis la altan kamentubon. La lokomotivo kontraŭfrapas la ponton, la kamentubo disfalas, la ponto difektiĝas, kaj la tramvojo kovriĝas per rubaĵo. Eble, Crawshay sciis la ekziston de ĉi tiu ponto, antaŭ kiam li vetis, kaj do opiniis, ke li gajnos la veton. Se jes, tia opinio estis efemera. Trevithick kaj Jones ne kredis pri la ekzistado de maleblaĵoj, do, malgraŭ la mokado kaj rido de l' ŝanĝanima popolamaso, ili malsupreniris, laboris kiel la Trojanoj, forigis la rubaĵon, riparis la difektaĵon, kaj eventuale trafis la lokon celitan. Tial malgajnis Crawshay la veton kaj Homfray gajnis. La vojaĝo daŭris du horojn. Pro la vojdekliveco Trevithick ne provis reveni. La provo do restis sukcesplena.

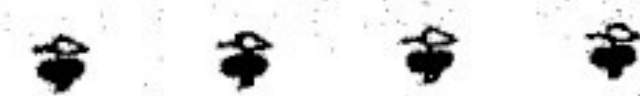
Dum postaj jaroj la fervoja movado, pro diversaj kaŭzoj, ne progresis multe, tamen la Merthyr'a tramvoja ekskurso antaŭdiris ĝian finan sukceson kaj al Kimrujo apartenas la distingindeco, posedi la plej malnovan fervojon sur la terglobo, dum la honoro de la afero apartenas al la du kimraj ferfabrikestroj kaj iliaj du keltaj leŭtenantoj.

Ne estas mirinde, ke la popolo respektigas Trevithick kaj Jones.

La "ĉaro de l' diablo" funkciadis multajn jarojn en Kimrujo. Dum postaj jaroj, oni kalkblankigis la eksteraĵon de la lokomotivoj, sed ĉu, kiel revenĝo, aŭ protesto, kontraŭ ilia nigra aspekto, ni ne scias.

En 1808a jaro Trevithick konstruis, en Londono, rondforman pasaĝeran fervojeton. Ni devas diri, ke antaŭ kiam li alvenis Kimrujon, li jam konstruis lokomotivojn por la vojoj, sed la unua fervoja lokomotivo iam farita estis tiu, kiun li faris en Kimrujo. Li estas nomita "la patro de l' lokomotivo," kaj ne sen kauzo, ĉar multaj aferoj, rilataj al tiu maŝino, estis eltrovitaj aŭ elpensitaj de li. Interalie, li montris, ke por ordinaraj celoj, la radaliĝo de la lokomotivo al la reloj, estas sufiĉa por certigi la antaŭeniradon, kaj por pliigi la almordiĝeman premegon, li kunjugis la radojn. Entute, li estis aŭ estas unu el la plej fruktoportaj elpensintoj de l' mondo.

DAVID DAVIES, F.B.E.A.,
Perth, Okcidenta Aŭstralio.

Angla-Germana Amikeco.

El "Co-operative News."

Ni feliĉiĝas, sciigante pri la formado de Ligo por Angla-Germana Amikeco, kiu celas la atingadon de pli bona kunsento inter Anglujo kaj Germanujo.

La precizajn metodojn, laŭ kiuj la Ligo agados, ni ankoraŭ ne konas, sed tia organizaĵo povas produkti nur bonon. La malo de

amikeco estas malamo, kaj malamo estas pasio, kiu nuligas ĉion, kio estas bona. Malbonvolo internacia estas la multobligo, laŭ granda skalo, de plendmotivoj privataj. La amikeco estas produktema, kreema potenco. La malamo estas potenco nuliga, detrua.

Kune la fratoj Kaino kaj Habelo, unuigante siajn produktpovojn, povus esti treege prosperaj laŭ riĉeco de rikoltoj kaj brutaroj. Sed, el la apartigo, kiun naskis ĵaluzeco, venis tiu ago mortiga, kiu forŝiris unu fraton el lia sfero de fruktodona agemeco, kaj el la alia faris vaganton sur la tero. Same estas pri ĉiuj malamoj, kiel ajn ili naskiĝas, aŭ kiel ajn ili finiĝas. Du najbaroj disputas pri la ĝustaj randoj de landlimoj siaj. Nur kelkaj metroj da tero ĉi tie aŭ tie estas ĉio, pri kio ili interdisputas, kaj en la elnaskiĝantaj malpacoj, ambaŭ eluzas tiom da energio, kiom estus sufiĉa por doni al ĉiu, pli ol ekvivalenton de l' valoro de la lando, pri kiu ili malpacas, se anstataŭ disputi ili estus kunhelpintaj unu al la alia. Ĉia malamo naskiĝas el neado de l' fundamenta vero, ke *la efektivaj interesoj de l' homaro estas samaj*.

La tuta filozofio pri negocado estas, ke, kun justaj kondiĉoj, la aĉetanto kaj la vendanto reciproke profitas. Ne nur estas la interŝanĝo neniel rabago, sed ĝi donas al unu kaj al la alia, utilaĵojn. Ĉiu partio ricevas ion, kion li bezonas kaj fordonas ion, kio por li estas superfluaĵo. Tamen, pro malvera filozofio pri negocado, kaj pro malkompreno pri tiu bone konata vero, la nacioj starigis tarifojn unu kontraŭ la alia por malhelpi interŝanĝadon komercan.

Ĵaluzeco pri la prospero de alia lando fine aliformiĝas en penon malhelpi tiun prosperon, kun la rezultato, ke la peno rezultas en malutilo por la ĵaluzulo. Sed malgraŭ tiuj sensencaj limigoj, kiujn starigis regantoj por malsukcesigi reciprokecon internacian, tiu reciprokeco kreskadas jaron post jaro. Ĉiu scienca elpenaĵo kunligas pli kaj pli la naciojn.

La telegrafo naskas aron da komunikadoj, kies efikeco dependas de amikeco kaj ne de malamo. La internacia financo estas instrumento tiel delikate kunmetita, ke frakaso ĉe la Borso de Londono kunportus neeviteblan ruiniĝon al multaj ĉe la Berlina Borso. Laborĉeso en la minejoj anglaj, plikarigus la karbon en Germanujo kaj Francujo. Malprospera kotonrikolto en Ameriko produktus senpanecon en Lancashire kaj en la katunteksaj regionoj en Germanujo kaj Holando. Internacia malkomplezemeco, do, okazigas treegan malbonuzon de energio. Ĝi direktas homan agadon en malproduktajn ja detruajn vojojn. Ĝi limigas tiun liberan interŝanĝon internacian, kiu nepre estus reciproka beno. Ni bonvenigas, pro tio, kunetendataj brakoj, la *Ligon por Angla-Germana Amikeco*.

Sed ĝi ne havu tro mallargajn celojn. Bona kiel estas germana amikeco, la amikeco de aliaj nacioj estas egale bona. Ni ne volas kulturi tiun je l' kosto de la alia. Sed ni supozas, ke ni devas esti kontentaj pro unu paŝo iam kaj iam. Oni devas tamen gardi ĉiam antaŭ la okuloj, la idealon, nome, *Ligo por amikeco kun ĉiuj nacioj en la tuta mondo*.

Tradukis J. HADALL.

Ekinspiro.

En unu el la grandegaj katedraloj de Eŭropo, du pentristoj okupiĝas je belega fresko, kiu aldonos ankoraŭ novan valoraĵon al la belartaĵoj de tiu fama konstruaĵo.

Sur kruda estrado, kiu pendas je sveniga alteco super la marmora pavimo de la katedralo, ili laboras tagon post tago. La temo de la fresko "La mirakla retpleno da fiŝoj" estas inspira temo; kaj sub la magia tuŝado de iliaj penikoj la bildo realiĝas antaŭ ilia vido. Unu tagon, kiam la fresko proksimiĝas al plenumo, la pli maljuna viro estas tiel spirite okupata de la laboro, ke, forgesante pri la mallargeco de la estrado sur kiu li staras, li postiras, paŝon post paŝo posten, ĝis li staras sur la ĝusta rando de la estrado.

Unu paŝon ankoraŭ, kaj li falos en la abismon, kiu sub li kuŝas.

Je tiu ekscita momento lia kunulo sin turnas, rapidege ekkomprenas la scenon, kaj frostiĝas pro teruro. Ekkriego de vorto averta nur signifus tujan morton al lia tiaokaze terurita kunulo; silento farus la falegon egale certa. En tia tempo homoj pensas rapidege, kaj ofte ŝajnas, ke la vivsava sugestio venas en inspiro. Estis tiel en ĉi tiu okazo. Fulmorapide la inspiro venis.

Ekprenante penikon plenan je koloraĵo, la juna pentristo atentigas sian kunulon, kaj, dum ĉi tiu rigardas, li ĵetas ĝin kontraŭ la muron kaj dismakulas la pentraĵon per malsanktigaj makuloj de koloraĵo.

La pli maljuna viro, senspirigita de tiu ĉi ruinigo de sia laboraĵo, sin ĵetas al sia amiko kaj ekfluigas torenton de indignaj vortoj, kiam subite lia lango kvietiĝas pro la morte blanka vizaĝo de la juna pentristo, kies tremanta korpo nur malkaŝas maltrankvilegon kaj nenian signon de malico aŭ frenezo, al kiun supozigus lia nekomprenebla ago.

Nun, dum li aŭskultas la rakonton pri sia saviĝo, diratan en kelke da simplaj vortoj, ekmortiĝas lia kolero. Danklarmoj venas en liajn okulojn, kaj li brake karesas sian amikon. La difektiĝo de la pentraĵo estas ja nur malgajneto, kiu efektive alportis al li netakseblan gajnon.

A. J. HULME.

La Bohema "Sokol" kaj la Via Gimnastika Kongreso en Praha, 1912.*

DE K. VANIČEK.

Same, kiel inter Germanoj ekzistas Turnverein'oj por praktiki la gimnastikon, al kiuj respondas ĉe Romanoj institucio de Gimnastoj, havas Slavoj por tiu celo societojn de Sokoloj. Tiuj ĉi societoj havas sian devenon en Bohemujo el la jaro 1862 kaj elkreskis dum kvindek jaroj en organizacion plej altgrade estimindan. Hodiaŭ ili kalkulas en la landoj de la bohema krono mem (reĝolando Bohemujo, markgraflando Moravio kaj duklando Silezio) kaj en Wien (en kiu mem ekzistas 15 societoj) pli multe ol mil societojn kun pli multe ol 100,000 membroj, el kiuj estas 15,000 virinoj. El tiu ĉi sumo ekzercadas regule 13,000 viroj kaj 5,000 virinoj; krom tio ankoraŭ 15,000 gejunuloj (grandparte ĉi tiuj estas metiaj lernantoj de post la 14a jaro), pli multe ol 16,000 knaboj kaj 12,000 knabinoj, vizitantaj lernejon. La klerigan laboron servas societaj bibliotekoj kun pli multe ol 200,000 volumoj. Dum unu jaro estis aranĝitaj 3,000 paroladoj kaj pli multe ol 600 instruigaj ekskursoj; la nombro de ekskursoj por ekzerci la marŝon superis ankau 3,000. Agemo de tia mezuro estas klarvide ebla sole tial, ke la oferema, entute neprofitama (t.e. ne mone rekompencata) laboro de granda vico da instruistoj pri gimnastiko kaj de la ĉefoj renkontas komprenon kaj aminklinon de ĉiuj membroj, kiuj ne sole sin nomas reciproke "fratoj," sed ankau en sia kerno sin efektive frate amas kaj laŭbezone subtenas. La celo "edifadi la korpan kaj la moralan forton de la bohema popolo" estas ja tiom alloga por ĉiu ideale sentanta homo, ke ĝi dum plenaj kvindek jaroj estis sufiĉa por esti risorto de edukado al virkaraktero de la nekalkuleblaj miloj, kiuj trairis la skolon de "Sokol," skolon de propravola disciplino, celkonscia hardiĝo kaj sinofero por la popolo.

La nunan jaron en la tagoj 28-30 de junio manifestos la bohema sokolaro por festi kvindekjaran ekzistadon. Sur la vastega plataĵo de Letná en Praha, kiu gastis jam tri antaŭajn sokolmanifestaciojn, prezentos la sokolaro la plej bonajn de siaj ekzercantoj (12,000 viroj kaj 4,000 virinoj), antaŭ la publiko en grandega areno konstruita por 100,000 rigardantoj. La

* Konsciante la diskonigan utilon de Esperanto, la "Bohemia Unio-Sokola" eldonigis en tiu lingvo kvarpaĝan folion ilustritan, kun la teksto ĉi supre donita. Ĉiu leginto, kiu volas servi al la afero esperanta kaj helpi la klopodojn de "Sokol," traduku ĉi tiun artikolon en sian nacian lingvon, publikigu ĝin en iu loka ĵurnalo kaj sendu du ekz. de la ĵurnalo al la *Esperanto-Oficejo en Praha, 11, Vodičkova ul. 38*, ĉe kiu estas haveblaj senpage ankau kopioj de la dirita ilustrita folio.

"ora najlo," kiel ĉiam, estos la komunaj ekzercoj sen ilaro de ĉiuj (de viroj kaj virinoj aparte), kiuj prezentos ravan spektaklon, Estante akompanataj de muziko, ili estas pro siaj komplikitaj kaj pripensitaj movoj, de la facilaj al pli malfacilaj progesantaj, verdire verko artista. Sed tiuj ĉi ekzercoj estas ankau pruvo de neordinara disciplino, kiu laŭ sola signo de la komandanto enportas en la amason movon samtempe elegantan kaj potencon, movon, kies potenco entuziasmigas la vidantojn. Milojn da homoj ni vidis plori pro ĝojo dum la lasta Va Kongreso en la jaro 1907; la sento de nedirebla kontentiĝo estis tiom potenca, ke ne estis eble haltigi la fluon de larmoj...

Nu, kaj por tiu ĉi festo estas garantiata vizito de miloj el la cetera slava sokolaro, de Kroatoj, Slovenoj, Serboj, Bulgaroj kaj Rusoj. Ankau reprezentantoj de amikaj gimnastoj francaj, belgaj kaj luksemburgaj anoncis sian partoprenon, kaj ni ne eraras, atendante ankau el ceteraj landoj viziton multenombrian. Ameriko mem preparis milpersonan karavanon (kompreneble de fratoj Bohemoj).

Kun ĝojo kaj plenrajta fiereco ne sole enpaŝas la sokolaro en sian jubilean jaron, sed ĝi ankau kun klara espero rigardas en la estontecon. Sekvante la vojon de siaj fondintoj, ĝi servas kaj volas ankau en estonteco servi al neniuj politika partio, konsiderante kiel politikon la plej bonan kaj fruktodonan — la laboron, senbruan, pripensitan kaj neprofitaman laboron por la utilo de tiu popolo, al kies bono fizika kaj etika estas dediĉata la tuta klopodo de la sokolaro.

Na zdar !*

(Trad. B.U.E.).

A Scottish Esperantist in Holland.

Mr. G. D. Buchanan, *U.E.A. Delegito* for Glasgow, has just spent a few days in Holland. "The holiday," he says, "was a convincing demonstration of the practical value of our language. In Rotterdam the car conductors are frequently Esperantists, and this made things very easy for us. In one instance the 'demandito' replied with a smile: 'Mi ne povas bone paroli en Esperanto.' We all laughed, and soon received 'sufiĉe da informo.' This showed that even a very small stock of Esperanto knowledge might prove valuable. I believe that 70 or 80 of the men are Esperantists, and I only hope there may soon be none who do not at least know a little. You know the old story: 'Everybody abroad speaks English!' Well, to

* Saluto de Sokoloj; t.e. deziro de sukceso.—Sokol: bohema nomo de "falko."

test this theory so flattering to our national vanity, I enquired in several instances not only in English, but also in French and German, entirely without success. Esperanto in such cases would have been invaluable. On one occasion we were taken in the wrong direction on a car, and had to come back miles, of course paying again for the privilege. Fortunately, in the circumstances, it was a good joke, but might easily have involved the loss of a train or steamer connection. To show how easily the use of national languages leads to errors, I need only cite a comical instance. A waiter who spoke a sort of English was asked for ginger ale, which was on the wine list, and soon returned smiling with a black bottle, on which the familiar red triangle of bass appeared. We all laughed, but a similar mistake with powerful acids or drugs would have been no laughing matter. The local Delegates of the U.E.A. and Major Niesten and his kunsocietanoj were all extremely kind, and the result of it all has been that my two companions, who are not Esperantists, have been telling all their friends of the great utility of the language. I am certain that great good will come to our local propaganda. Moral: the practical use of Esperanto is the most convincing form of propaganda. As we say in Scotland: 'Fac's are chiels that winna ding!'

"A less agreeable experience was to find that in the great Esperanto centre of Rotterdam, the Grand Hotel Coomans, the business resulting from the use of the language has been most disappointing, and I am sure the advent of three visitors who had come through Esperanto must have been a much-needed encouragement. Of course, if Esperantists prefer to wrangle about grammatical refinements, dispute as to the order of precedence *inter si*, hatch grandiose schemes of International Parliaments, k.t.p., and do not endeavour to reciprocate where Esperanto is being used practically, the end is certain. Business people judge only by results, and here is where the ordinary Esperantists can do invaluable work without labour or expense. I hear the same story only too often that the business firms and others using Esperanto are allowed to have 'Their pains for their gains.'

"Another point is that Esperantists should try to show that the knowledge of Esperanto is really useful. Had our party used French, German, English, or Spanish, or even Dutch, nobody would have been at all impressed with the utility of Esperanto, even although we might have been three 'Diplomitoj.' The halting sentences of the modest carman who thought he could not speak our language were far more useful than a pretentious ignoring of our auxiliary in order to air a probably imperfect

knowledge of other tongues. Esperanto is all right if we only avail ourselves of it, but much remains to be done ere we can allocate the glory and elect kings and princes. Had Zamenhof been a less modest man, he would never have attracted the personal devotion of so many of us, and to my mind the best Esperantist is he who sacrifices most for our common cause and seeks nothing beyond its success. Happily, we have many such, though not perhaps so well known as the 'sinreklamuloj.'

Esperanto Progress Abroad.

Belgium.—The progress of the auxiliary language, since the Esperanto Congress held last year in Antwerp, has been very great. Where previously only opposition was to be met with, or at any rate indifference, is now to be found interest and even enthusiasm. The sceptical are silent, and the number of those learning the language is steadily on the increase. And what is more important, the latter, when the course is over, do not lose interest in the matter, but become in their turn keen propagandists. The chief centres of Esperanto activity in Belgium are ANTWERP, BRUSSELS, GHENT, BRUGES, CHARLEROI, VERVIERS, and SPA (in the latter town mainly owing to the indefatigable Mme. Biske). In other towns, though the movement is not so intense, there is yet a steady growth of interest. ANTWERP is of course the most important centre. Three large groups, *La Verda Stelo*, *Antverpena Grupo Esperantista*, and *Suda Lumo* together have a membership of about five hundred. In addition there are various smaller societies carrying on a vigorous propaganda. As this propaganda is carried on systematically in co-operation with a common centre, there is no overlapping, each group dealing with a different quarter of the town or section of the community. In order to facilitate this work, a *Federation* of Antwerp Esperantist Groups is being organised.—LEONO.

Nekrologio.

Kun granda bedaŭro ni anoncas la morton de eminenta irlanda esperantisto, The Venerable Archdeacon G. R. WYNNE, D.D. Li estis unu el la unuaj anoj de nia movado en Irlando. Malgraŭ la multaj jaroj de lia vivo, li energie komencis la lernadon de nia lingvo, kiun li akiris. Li fariĝis Fratulo de la Brita Esperantista Asocio. Antaŭ du jaroj, pro malbona sano, li rezignis la estrecon de la paroĥo de St. Michael, Limerick. Li mortis la lastan monaton, en sia hejmo apud Glendalough en la graflando de Wicklow, je la aĝo de 75 jaroj. Al lia familio eliras el nia koro plej sincera simpatio kaj kun niaj irlandaj samideanoj ni ploras la perdon de eminenta kunbatalinto.

Generala Organizado de la Esperantistaro.

Tiun aferon pli malpli vigle diskutadis la Esperantistaro jam dum kelkaj jaroj, eĉ antaŭ la unua Internacia Esperantista Kongreso en Bulonjo.

Multe da personoj sentis, ke estas bezonata ia centra institucio, regule starigita kaj elektita de tutmonda organizaĵo de samideanoj, kiu povus eventuale paroli kun aŭtoritateco en la nomo de la tuta Esperantistaro.

Kun tiu celo, D-ro Zamenhof mem publike prezentis, diskutotan en la Bulonja Kongreso, projekton por *Tutmonda Ligo Esperantista*. La projekto tamen naskis tiom da diskutado kaj kontraŭstarado, kaj evidentigis ĉe la Esperantistaro tiom da malkonsento pri multaj el la punktoj tuŝitaj, ke oni fine retiris la projekton, kaj la Kongreso faris nenian definitivan paŝon, krom starigi la *Lingvan Komitaton* kaj la *Konstantan Komitaton de la Kongresoj*, por zorgi pri la du solaj punktoj, pri kiuj estis ĝenerala konsento: (1) la kontrolado de la iompost-ioma disvolviĝado de la lingvo, kaj (2) la aranĝo de la oficiala internacia flanko de niaj kongresoj.

Dume oni prokrastis la demandon pri Ĝenerala Organizado, ĝis la Esperanta movado plimaturiĝos.

En 1908, dum la Dresdena Kongreso, fondiĝis la U.E.A., unuigante en fortika demokrata organizaĵo tiujn homojn, kiuj deziris uzi Esperanton por praktikaj celoj. Tiel solviĝis la demando pri la organizado de tio, kion oni nomis "peresperanta" agado.

Laŭ la opinio de multaj, tamen, restis ankoraŭ loko por ia centra institucio, kiu havus la funkcion, organizi kaj interrilatigi la ĝeneralan propagandon internacian, kaj reprezenti la Esperantistaron en iaj klopodoj eventuale farotaj ĉe Registaroj aŭ aliaj Publikaj Aŭtoritatoj.

Dank' al privata iniciativo de Generalo Sebert, utilan laboron en tiu direkto jam faris la *Centra Oficejo* en Parizo. Sed ĉar Generalo Sebert, pro tio, ke la Esperanta movado jam fariĝis pli forta, deziris liberigi iom el la financa respondeco pri tio, kion li entreprenis por la ĝenerala bono, kaj volis ankaŭ, ke la Esperantistoj ĝenerale havu voĉon ĉe la administrado, tial oni prezentis, en la Barcelona Kongreso en 1909, proponon pri la starigo de "*Internacia Reprezentantaro de l'Esperantistaro*," monhelpota de la diversaj Esperantistaj Societoj, por interrilati eventuale kun la Registaroj kaj Publikaj Aŭtoritatoj laŭ okazo de bezono.

Denove tamen montriĝis multe da kontraŭstaro, kaj fine la Kongreso sin limigis je la starigo de *Internacia Financa Konsilantaro*, "kiu zorgos pri la financaj rimedoj de niaj oficialaj institucioj (tiame L.K. kaj K.K.K.), kaj al kiu la naciaj kaj aliaj propagandaj societoj devis elekti reprezentantajn konsilantojn.

Nenion pluan oni faris en la Kongreso en Washington, krom rekomendi, ke oni subtenu la *Oficialajn Instituciojn* per abonado al la *Oficiala Gazeto* (Oficiala Organo de la L.K. kaj ĝia Akademio, de la K.K.K., k.t.p.). La *Centra Oficejo* ankoraŭ restis sub privata administrado.

Intertempe evidentiĝis — de la viglaj diskutoj en la gazetaro pri la "financeco" aŭ "ne-nur-financeco" de la "Konsilantaro" starigita en Barcelono — ke oni povos aranĝi nenion definitivan, ĝis oni elpensos ian efektivan rimedon, por scii la komunan opinion de "la tuta Esperantistaro." D-ro Zamenhof do antaŭmetis, por diskutado aŭ akcepto ĉe la Antverpena Kongreso, projekton por la elekto de

RAJTIGITAJ DELEGITOJ.

Por ŝpari la tempon, kaj por ebligi ian definitivan decidon en Antverpeno, la plejparto el la Propagandaj Asocioj dume elektis siajn *Rajtigitajn Delegitojn* laŭ la metodo provizore proponita en la Zamenhofa projekto. En Antverpeno, post akre vigla kaj ne ĉiam tre klara

diskutado, oni akceptis la Zamenhofan projekton kun kelkaj modifoj, la ĉefa el kiuj estis *Aldono* en la senco, ke "nur grupoj pagintaj jaran kotizon al la *Centra Oficejo*, difinitan de la Administra Komitato (la iama Financa Konsilantaro) havas la rajton, elekti Delegitojn."

KIO DONAS LA RAJTON, ELEKTI DELEGITOJN?

Ĉe la fermo de la Antverpena Kongreso, la afero de la Rajtigitaj Delegitoj do restis decidota de la *Administra Komitato*. Kiel estas montrite en la Maja numero de la *BRITISH ESPERANTIST*, la Administra Komitato, laŭ sciigo en la *Oficiala Gazeto* (p. 337, Marto, 1912), fiksas la kotizon donantan la rajton elekti delegitojn al la Krakova Kongreso, je unu *spesmilo por ĉiu aro de 25 elektantaj anoj*, aŭ proksimume unu penco por ĉiu ano. Plue la *Administra Komitato* decidis, ke elekti delegitojn rajtas nur tiuj, kiuj *enskribiĝis* ĉe la oficialaj listoj de la *Centra Oficejo* per pago de 2 *spesmiloj* (aŭ *kvar ŝilingoj*) por ĉiu grupo aŭ asocio (enkalkulite abono al la *Oficiala Gazeto*, por faciligo de komunikado de oficialaj cirkuleroj).

LA DEMANDO PRI LA ĜENERALA ORGANIZADO.

Laŭ sciigo represita sur paĝo 94 de la Maja B.E., la Rajtigitaj Delegitoj en Antverpeno voĉdone decidis, ke estus dezirindaj (1) *Ĝenerala Organizaĵo* por doni firman bazon al la Oficialaj jam ekzistantaj Institucioj, nome la *Konstanta Komitato de la Kongresoj*, la *Lingva Komitato* kaj ĝia *Akademio*, la *Esperantista Centra Oficejo* kaj ĝiaj oficialaj organoj, kaj por ilin subteni kaj interligi; (2) *Unuiĝo de la naciaj Esperantistaj Societoj*; kaj (3) *Amikaj kaj efektivaj interrilatoj* inter la propagandaj kaj la specialaj, fakaj aŭ aplikaj societoj, kiel ekzemple la U.E.A.

La Rajtigitaj Delegitoj ankaŭ elektis *Komision por studi la tutan demandon* kaj prezenti, dum la Oka Kongreso, al la Delegitoj, planon por efektivigo de tiuj deziroj, kiu plano devos esti publikigita en *Oficiala Gazeto* kaj konigita al la Delegitoj almenaŭ tri monatojn antaŭ tiu Kongreso. (La Komisiono tamen ĝis nun ne povis prezenti raporton pri la afero).

Plue, la Rajtigitaj Delegitoj aprobis la starigon de *Garantia Kapitalo* por provizi la mankojn eventuale rezultantajn de la funkciado de la Centra Oficejo, kaj alkonfidis la organizon de tiu kapitalo al *Societo de Amikoj de Esperanto*, fondota apud la Centra Oficejo. Tion ili faris laŭ *deziresprimo* de la *Kvara Kongreso*.

LA RILATO DE B.E.A. AL LA AFERO.

Jen, mallonge resumita, la stato de aferoj diskutota en la Krakova Kongreso, al kiu la B.E.A., laŭ fideleco al la decidoj voĉdonitaj de la Rajtigitaj Delegitoj en Antverpeno devos en PORTRUSH elekti siajn proprajn Rajtigitajn Delegitojn.

Inter la punktoj konsiderotaj de la membroj de la B.E.A., la jenaj estas ĉefaj:

(1). Ĉu la B.E.A. aprobas la decidon de la Administra Komitato pri la "kotizo" kaj "enskriba pago" rajtigantaj reprezentiĝon ĉe la Oka Kongreso?

(2). Kio estas la opinio aŭ deziroj de la Brita Esperantistaro pri la proponata Ĝenerala Centra Organizaĵo?

(3). Kian rekomendon la B.E.A. proponas doni al siaj Delegitoj, por instrui ilin rilate al la diskuto okazonta en Krakovo?

Por helpi al la membroj, fari ian konkludon pri la afero, oni donas jene resumon de la diskuto lastatempe farata en la *Esperanta Gazetaro*.

(I). PRI LA KONDIĈOJ DE ELEKTORAJTO.

La rajto de la *Administra Komitato*, fiksi la kotizon kaj enskriban pagon, kiel ĝi tion faris, estas kontraŭstarita en *Lingvo Internacia* kaj la U.E.A. *Esperanto-Jurnalo* kaj aliaj gazetoj pro tio, ke el la 35 membroj de la *Administra Komitato*, nur 16 voĉdonis aprobe pri tiuj punktoj. Efektive, nur 20 el la 35 respondis iel pri la cirkulero dissendita de la prezidanto Ĝeneralo Sebert, kaj el tiuj 20 kvar estis kontraŭ, 3 kritikis diversajn punktojn, kaj 13 aprobis. La kontraŭstarantoj pretendas, ke konsiderante tiun tre necertan aprobon, la *Administra Komitato* estus farinta pli saĝe, se ĝi ne estus mem decidinta la aferon, sed estus resendinta la aferon por diskutado de la Rajtigataj Delegitoj en la Krakova Kongreso.

L.I. demandas—tute juste, ŝajnas—Ĉu la *Administra Komitato* de la Centra Oficejo petis la opinion de la Komitatoj de la Naciaj Esperantistaj Societoj pri la punkto? Ĉu ĝi konsiliĝis kun la Komitato de la U.E.A.? Ĉu kun la Konstanta Komitato de la Kongresoj? Ŝajnas, ke ne.

La kontraŭstarantoj ankaŭ opinias, ke ĉi tiu demando pri la starigindeco de mona kondiĉo de reprezentado ne estis sufiĉe konsiderata en Antverpeno, sed estis tro-rapidige decidata en la lasta momento de neklara diskuto. Ili kontestas la bonecon de la principo, ke ies "Esperantisteco" dependu de mona pago.

LA ĜENERALA DEMANDO.

Aparte de la demando pri kotizo, restas ankoraŭ la pli vasta demando: Kiel rilatas la Esperantistaro al la proponata "Ĝenerala Organizaĵo?"

Klare meti la aferon estas malfacile, ĉar la pli detala projekto, kiun la speciale elektita Komisiono devis prezenti en la *Oficiala Gazeto* almenaŭ tri monatojn antaŭ la Krakova Kongreso, ankoraŭ ne aperis.

Dume okazas vigla diskutado en la Esperanta Gazetaro. Plej fervoraj partoprenantoj estas Francujo, Germanujo, Bulgarujo, Rumanujo, Polujo kaj Rusujo. La Britaj Esperantistoj ĝis nun sin tenadis iom "atende" pri la afero. Estas evidente, tamen, ke la alilandaj samideanoj en kelkaj lokoj el tiu sintenado konkludas aŭ ian senfervorecon niaparte rilate al la internacia aspekto de nia movado, aŭ—ili ĝentile ekkomprenigas—ian mankon de kuraĝo por decidi pri tio, kio certe estas iom delikata kaj komplikita situacio. Estus do bone, nun kiam la afero jam estas tiel multe diskutita alilande, ke la pli fervoraj el la Britaj Esperantistoj ankaŭ siavice serioze pesu la "por kaj kontraŭ" de la afero kaj starigu provizore ian konkludon. Jen do mal-longe resumo pri la stato de la demando, laŭ la opinioj ĝis nun esprimitaj en la *Esperanta gazetaro*. Oni bon-volu noti, ke ĉi tie estas afero ne de personoj, sed de brincipoj:—

POR.

Tiuj samideanoj, kiuj aprobas la ideon de Ĝenerala Organizaĵo, pretendas, ke tia organizaĵo estas necesa, por kunligi oficiale ĉiujn diversajn elementojn de la Esperantistaro en unu fortika korporacio, kompetenta por interrilati eventuale, en la nomo de la tuta Esperantistaro, kun Registaroj aŭ Publikaj Aŭtoritatoj pri la enkonduko de Esperanto en la publikajn lernejojn, administraciojn, k.t.p.; kaj por propagandi Esperanton potence kaj digne ĉe Ne-Esperantistaj Internaciaj Kongresoj kaj ĉe la Internaciaj Societoj, kiuj organizas tiujn Kongresojn.

Ili asertas, ke nuntempe mankas "kapo" al nia Esperantistaro, ke ĝi ĝis nun ne havas ian rimedon por esprimi sian komunan volon aŭ opinion, ke ĝi

similas al grandega korpo kun fortikaj kaj moviĝemaj membroj, nekoordinataj de cerbo kaj nerva sistemo, kiun lastan, ili asertas, la proponita Organizaĵo liverus.

KONTRAŬ.

Tiuj samideanoj, kiuj kontraŭstaras la ideon—kaj ni kun bedaŭro konstatas, ke en kelkaj okazoj ili forlasis la prudentan diskutadon pri principoj por akre ataki la personojn de tiuj, kiuj favoras la proponitan projekton—diras aliflanke, ke:

(1). Fojon post fojo la prezentantoj de la ideo provis trorapidigi la aferon, kaj montris bedaŭrindan emon, meti la Esperantistaron "antaŭ plenumita fakto." Oni ankoraŭ ne ebligis vere demokratian tradiskutadon de la tuta afero.

(2). Eĉ se la proponita Organizaĵo forigus el sia agadkampo ĉian diskuton pri Lingvaj Aferoj—kaj kelkaj tamen subtenas ĝin evidente kun la espero, ke ĝi povos aŭtoritate agi en tiu rilato—oni neniel bezonas novan organizaĵon. Sufiĉos tute, se la diversaj pli forte organizitaj naciaj Esperantaj Asocioj kunlaboros aktive por iaj klare difinitaj celoj de praktika propagando internacia.

(3). La proponita Organizaĵo—laŭ la vortoj de la proponintoj mem en Antverpeno (vidu p. 94, B.E. Maja)—estas tiel miksecela kaj diversampleksa, ke ĝia ekzisto estus konstanta fonto de malkonsento kaj malfido en nia mezo, kaj disperdus en vana kaj senfrukta diskutado tiun energion, kiu estus pli utile uzata por tute klare difinebla kunlaboro por la propagando kaj aplikado de nia lingvo.

(4). Ke laŭ la laboro ĝis nun farata de la Centra Oficejo, kaj laŭ la nuna kosto de tiu laboro montrita en la buĝeto prezentita al la membroj de la *Administra Komitato*, 250,000 ĝis 300,000 Esperantistoj devus pagi la kotizon unupencan por apenaŭ kovri la elspezojn. Por solvi tiun malfacilaĵon oni starigas *Garantian Kapitalon* kaj *Societon de Amikoj de Esperanto*, sed ĉu oni povos tiam paroli pri la "demokrata" reprezentado de la Esperantistaro?

(5). Multaj kontestas la utilecon de parto de la laboro de la Centra Oficejo. Ili asertas, ke ĝia agado en kelkaj okazoj malhelpis la progresadon de nia movado. Oni tamen ne povas nei la utilecon, en propaganda celo, de la C.O. broŝuroj en kiuj estas kolektitaj la ekzemploj de Registara kaj Publik-aŭtoritata aprobo de Esperanto.—Sed "arhivejo" kaj "Centra Reprezentantaro" estas du malsamaj aferoj.

(6). Ne povas esti "oficiala" reprezentado de personoj, kies sola komuna interligilo estas la fakto, ke ili parolas kaj uzas komunan lingvon, laŭ la difino donita en la Bulonja Deklaracio.

(7). La Registaroj alprenos Esperanton nur tiam, kiam ĝin alprenis jam la popoloj, do propagandi ĉe la Registaroj estas komenci ĉe la fino.—Oni tamen ne povas nei, ke la propagando estas multe helpata en tiuj lokoj, kie iu Registara Aŭtoritato publike aprobis nian lingvon, ekz. en Saksujo, Aŭstrio, Britujo (Board of Education), Samos, Usono, k.t.p.—Sed tion oni jam bone faras sen ia Centra Organizaĵo.

(8). Konsentite, ke utile estus, propagandi ĉe la Publikaj Aŭtoritatoj kaj Ne-Esperantistaj Internaciaj Societoj, ne necese estas, devige impliki en tiu propagando la tutan Esperantistaron. Ĝin povus kondukadi tute facile la diversaj Naciaj Esperantaj Asocioj, kune laborante, kaj eble simple uzante, por la "per-Esperanta" organizado de tiu afero, la servojn de la jam bone funkcia U.E.A.

(9). Oni havas jam tro multe da "Oficialaj Institucioj" en Esperantujo: Centra Oficejo, Konstanta Komitato de la Kongreso, Administra Komitato, Societo de Amikoj, Rajtigataj Delegitoj, Lingva Komitato, Akademio.

(10). La proponita Organizaĵo, dividante la energion

de la pli aktivaj Esperantistoj, sennecese malfortigus la U.E.A., kiu, post kelkaj jaroj da serioza laborado kaj demokrata organizado, ĝuste nun komencas firme stari kaj fariĝi efektiva utila instrumento de la internacia vivo. K.t.p., k t.p.

PROPOSITAJ SOLVOJ.

Por meti finon al ĉi tiu tempon perdanta stato de malklareco kaj malkonsento, oni proponis diversflanke tri ĉefajn solvojn. Ilin S-ro Cart lerte resumis en L.I.:

(1) Unu partio—reprezentata de la U.E.A. ĵurnalo *Esperanto*, proponas, ke ĉiuj niaj Esperantaj Societoj (naciaj, propagandaj, aplikaj aŭ specialistaj) aliĝu al la U.E.A. La servoj faritaj de tiu floranta asocio estas neneigeblaj. Sen bruo, sen fanfaronado, ĝi akiris merititan popularecon. Ĝia spirito estas funde demokrata.

Kontraŭ tiu solvo oni diras, ke la amasa aliĝo de tiuj multaj aliaj societoj, kies celoj estas ofte tute malsamaj de tiuj de la U.E.A., povus deturni tiun lastan de la vojo, kiun ĝis nun markis ĝiaj sukcesoj.

(2) Alia partio—reprezentata de *Franca Esperantisto*—volas krei specon de Kunfederiĝo de ĉiuj niaj societoj, inter kiuj la U.E.A. havus sian lokon tiel same, kiel la naciaj asocioj. Oni tiel havus *Ĝeneralan Unuiĝon de Esperantaj Asocioj*, kun *Direkta Komitato* konsistanta el delegitoj de la diversaj societoj.

Kontraŭ tio oni diras, ke oni estas ĉi tie antaŭ io nekonata. Kio estus tiu Direkta Komitato? Kiel la societoj estus tie reprezentataj? Ĉu la fortaj (aŭ la ŝajne fortaj) ne premus la pli modestajn elementojn? Ĉu ĉi tiu Direkta Komitato, malgraŭ asertoj ke ne, emus *direkti* la societojn kaj trudi al ili ĝian volon, je la risko naski ribelon aŭ bedaŭrindajn ekzigojn? Eble ĉi tiuj timoj estas vanaj, tamen, nur tre plena, preciza kaj praktika regularo forigus ilin. Almenaŭ oni bezonos seriozajn garantiojn, se tiu solvo estos aplikata.

(3) Tria partio—kaj ĉi tiun tezon subtenas S-ro Lamant en *Le Monde Espérantiste*—deziras, ke la U.E.A. restu tute sendependa. La Propagandaj Societoj aliflanke, per siaj prezidantoj kaj Komitatoj, interrilatus pli intime unu kun aliaj, kaj kunlaborus, en okazo de bezono en tiaj aferoj, kiuj postulas agadon internacian. La ligilo estus sufiĉe malfirma por malebligi ĉian troan reciprokan enmiksiĝon en la aferojn unu de alia, tamen sufiĉe firma por faciligi komunan agadon.

KONKLUDO.

La demando estas tiel vasta, ke neeble estas, funde konsideri la tuton en la mallonga tempo disponebla en Agada Kunsido en nia Ĝenerala Kunveno Ĉiujara. Per ĉi tiu resumo oni celis nur atentigi la membrojn de la B.E.A. pri tio, ke se la Britaj Delegitoj devos partopreni efektive ian eventualan diskuton en Antverpeno, ili bezonos instrukcion pri diversaj punktoj, kaj antaŭ ol tiu instrukcio estos donata, oni devas serioze pripensi grandan demandon, kaj zorge konsideri la verŝajnan estontan disvolviĝon de nia movado.

Estas eble, ke pro tio, ke la nuna jaro estas la 25a jubileo de Esperanto, kaj la Krakova Kongreso eble la lasta, kiun povos ĉeesti D-ro Zamenhof, oni faros fortan provon por veni al ia definitiva konkludo pri ĉi tiu demando de Ĝenerala Organizaĵo. Estus do bone, se la Britaj Delegitoj irus al Krakovo funde informita pri ĉiuj faktoj de la afero.

Tio estas speciale grava pro tio, ke granda nombro da grupoj kaj Esperantistoj sur la Kontinento publike protestis kontraŭ la decidoj de la *Administra Komitato* kaj decidis ne pagi la kotizon, donante kiel motivon, ke la Esperantistoj ankoraŭ ne havis la tempon por serioze pripensi tiel gravan demandon.

Estas do eble, en tiuj cirkonstancoj, ke ia eventuale farita propono en tiu rilato estos prokrastita por plena eldiskutado de la Esperantistaro ĝis la Naŭa Kongreso

en 1913 — kaj verŝajne tio estus la plej “glata” solvo de situacio, kiu minacas naski inter la “samideanoj” multe da malakordo. La spertoj ĉe la diskutoj en Barcelono kaj Antverpeno certe montris, ke la demando meritas pli plenan kaj trankvilan konsideradon, ol oni povas doni en la mallonga kaj multafera semajno de nia ĉiujara internacia Kongreso. Estus tre bedaŭrinde, se la “familia rondo” devus disiĝi en batalantaj partioj pro malkonsentoj, kiuj ja ne tuŝas la fundamentaĵojn de nia movado!

Konsiderante la situacion ĉi supre resumitan, kaj diskutinte la aferon tiel plene, kiel la tempo permesis, la Konsilantaro de B.E.A. en sia kunveno de l' 13a de Majo nomis komitaton por redakti kaj prezenti al la Kvina Brita Kongreso en Portrush la ĉi supran *resumon* de la faktoj, kaj la ĉi subajn *rekomendojn* al la Delegitoj elektotaj de la B.E.A. por la Krakova Kongreso. Raporto pri la pridiskuto en Portrush estos presita en la Julia numero de la B.E.

Rekomendoj de la Komitato.

(1). PRI ELEKTO DE DELEGITOJ POR LA KRAKOVA KONGRESO.

LA B.E.A., kunveninte en sia Kvina Ĉiujara Kongreso, KONSIDERANTE (1), pro tio, ke la delegitoj en Antverpeno devis decidi subite pri la demando pri kotizo donanta rajton sendi delegiton al niaj Esperantistaj Kongresoj Oficialaj, antaŭ ol ili havis la tempon por dece konsiliĝi kun la ilin delegintaj grupoj kaj societoj, ke oni ne donis al la Esperantistaro ne havis sufiĉe da tempo por mature pripensi la aferon; kaj

KONSIDERANTE (2), ke la novan regulon pri voĉrajtiga kotizo kaj enskribo (*vidu* p. 337, *Oficiala Gazeto*, Marto, 1912) aprobis nur 13 (ne eĉ duono) el la 35 membroj de la Administra Komitato de la Centra Oficejo;

OPINIAS, ke la definitiva apliko de tiu regulo pri delegitoj al la Oka Kongreso ne estas pravigita,

PROTESTAS kontraŭ ĝi, kaj

OPINIANTE la aferon ankoraŭ ne konstitucie decidita, uzas, por elekti siajn delegitojn al la Oka Kongreso, la metodon originale proponitan de D-ro Zamenhof kaj aplikitan por la Antverpena Kongreso en 1911, t.e., elektas po unu delegito por ĉiu aro de siaj elektantaj membroj, *sen kia ajn pago de kotizo*.

(2). PRI LA DEMANDO PRI ĜENERALA ORGANIZO DE LA ESPERANTISTARO.

LA B.E.A., KONSIDERANTE,

(1) Ke la Komisio, kiu devis konigi al Delegitoj per la *Oficiala Gazeto*, almenaŭ tri monatojn antaŭ la Oka Kongreso, planon pri Ĝenerala Organizaĵo de la Esperantistaro, diskutotan de la Delegitoj dum tiu Kongreso, ne prezentis tiun planon, kaj do ne donis al la Esperantistaro tempon por funde kaj serioze esplori kaj diskuti tiun planon; kaj

(2) Ke estas evidente, laŭ la diskutado okazinta kaj okazanta en la Esperantista Gazetaro, ke ekzistas ĉe la Esperantistaro grava malkonsento kaj neklareco pri la tuta afero; kaj

(3) OPINIANTE, ke ĉi tiu senfina diskutado pri afero ankoraŭ ne klare difinita multe malhelpas la progresadon de nia movado kaj deturnas la energiojn de la Esperantistaro de la tre grava kaj tute klare difinita kaj konsentata laboro de praktika propagando kaj uzado de nia lingvo,

REKOMENDAS, ke la Delegitoj la Oka Kongreso resendu la tutan demandon al la Naŭa Kongreso, por ke intertempe iaj *klare* proponataj projektoj por la dirita Ĝenerala Organizaĵo estu serioze esplorataj kaj diskutataj de la delegitoj en konsiliĝo kun siaj Societoj kaj Grupoj.

Libraro kaj Gazetaro.

Pluaj Argumentoj por pruvi, ke la teorio: "La radikoj en Esperanto havas gramatikan karakteron" kontraŭstaras la intencojn de la Fundamento, de E. Ĉefeĉ. — Ke Esperanto fortike vivas, tion oni ne pli povas nei, ol ke vivas la homo. Ke ambaŭ tute facile kaj nature funkcias, estas ja evidente por ĉiu rigardanto. Kaj por tute oportune funkcii kiel homo, oni ne bezonas scii, ĝuste kiel kaj kial oni tiel ĝoje kaj vivoplene funkcias. Same, estas multe da homoj, kiuj, absolute nekapablaj klare argumenti al vi pri la esenca karaktero de la Esperantaj radikoj, tamen sukcesas per ili tre bele esprimi siajn pensojn. Sed komencu per subtila analizado klarigi al ili, kiel la "logiko" postulas, ke ili formu siajn vortojn kaj frazojn, kaj jen la vivo jam forflugas! Via gaja babilinto ekbalbutas en konfuzo, silentiĝas lia ĝoja kanto... Tiun liberecon de konstruo, kiun D-ro Zamenhof en la Fundamento genie lasis al ĉiu pri la vortigo de la radikoj, — libereco, de kiu dependas ĝia mirinda facileco por ĉiuj nacioj — tion kelkaj intelektuloj apriorie volis forpreni. Laŭ siaj premisoj ili ja faris logikan sistemon, sed tion farante ili senvivigis la eksperimentatan korpon. La belan kaj liberan kanton, kiun ili tiel malestimis kaj forlasis, tiun la "fideluloj," "obstinaĉe" preferinte pensi kaj vortkonstrui kaj paroli senĝene kaj nature laŭ sia propra maniero, sukcesis daŭrigi kaj pli kaj pli dissonigi tra la mondo. Ne al tiu fidela popolo parolas S-ro Ĉefeĉ. Ĝi daŭrigos paroladi Esperanton bele kaj ĝuste tute sen bezono de subtila rezonado, per la simpla homa prudento kaj natura funkciado de sia cerbo. Ne, li parolas al tiuj kelketaj tro kleraj lingvistikuloj, kiuj pli ŝatas la abstraktan teorion, ol la konkretan praktikon. Kontraŭ tiaj homoj celas la libro — kaj al ili ni ĝin tutaprobe rekomendas! — kiel simplan averton, ke oni ne estu delogata per iaj belŝajnaj argumentoj al sistemoj, kiuj, volante ekkapti la ombraĵon de la "logikeco," forlasas la substancon de la vivo mem. — Z.

Nederlanda Kantaro Esperantista, de F. ino N. Boon, "Espero," Hago (Holandujo). Prezo, 5p. — Dek kantoj, ne ĉiu de egala valoro, sed plej parte bonaj. Speciale ni ŝatas "Ho, lernu ĝin," kaj "Himno al Zamenhof." Ambaŭ estas samtempe melodijaj, sinceraj, kaj humoraj. Nur unu frazo, "Belsonan Esperant'," estas malbone metita al la muziko: la silabo "Bel" devas veni en la antaŭan mezuron, por doni la akcenton al la silabo "son." Du el la aliaj kantoj estas simile difektitaj, kredeble per preseraro; sed facile korekteblaj. En "La neforgesebla knabino," kiu estas tute falsakcentita, la ŝanĝo de la temposigno al tri kvaronoj ($\frac{3}{4}$) anstataŭ ses okonoj ($\frac{6}{8}$) pravigus ĝin. Sed estus prefere ke ĝi estu, ne bonigita, sed forigita, ĉar ĝi ne ŝajnas meriti la honoron de traduko. En "La maljunulo" la lastaj kvar mezuroj estas nebonaj. La baroj bezonas antaŭenŝovon, por doni la akcenton al la silaboj "mort," "blu," "trov." — E.L.Y.

La Zamenhofs Preĝkanto, de W. M. Rothdon, British Esperanto Association. Prezo 25sd. Inda kaj facila kanto por kvar voĉoj. Al la muzika ritmo mankas unu mezuro: aŭ noto, aŭ paŭzo devas esti aldonita ĉe la fino. Sendube, la kantistoj nature faros ĝin. — E.L.Y.

Preĝkanto "Patro Nia," de Manilius Herbig. — Esperanto Librejo, Leipzig (Germanujo). Prezo 75sd. Jen tre interesa kaj esprimplena muziko, en ellaborita formo, aŭ la vortoj de la Krista preĝo, tradukita de D-ro Zamenhof. La kantistoj certe ĝin ŝatos. Sed, bedaŭrinde la akompano estas tiel malfacila por legado, ke ĝi timigos multe da pianistoj. La malfacileco devenas de la kapricoj de la ordinara muzika signosistemo, kombine kun la ŝanĝoj de gamo. Granda parto de tiu malfacileco estus forigita se la lerta verkisto nur volus ĝin subigi je duontono, donante ĝin en E maldura, anstataŭ F maldura. En ĉiu okazo, ĝi multe gajnas per pli simpla ortografio.

Se, en la nuna gamo, la unua ŝanĝo estus en signon de Cb (sep subsignoj) anstataŭ B (kvin supersignoj), tiu signo povus daŭri ĝis la ŝanĝo en la G-signon (unu supersigno). Tiel oni evitus du ŝanĝojn, kaj multajn duoblajn supersignojn, kiuj tre embarasas la nemeiŝtan ludiston tute sen iu muzika, aŭ eĉ teĥnika, neceso. — E.L.Y.

Fantaziaĵoj en la kelo de la Bremena urbodomo, de Wilhelm Hauff. (Esperanto grupo "Verda Stelo," Vogelsangstr. 81, Elberfeld, Germanujo; prezo Sm. 0.30). La legado de tiu ĉi broŝuro estas refreŝiga kiel turka bano. Gustoplene kaj admirinde tradukita de S-ro G. Hillebrecht, tiu ĉi traduko el Hauff meritas preni lokon flanke de "La Karavano," el la sama aŭtoro. La lingvaĵo estas bone en akordo kun la spirito de la rakonto: facila, viva, gajega. Facile oni povus imagi, ke oni mem sonĝis pri la okazintaĵoj en tiu vinkelo en Bremen. Tie la vin-spiritoj en tiu aŭtuna nokto kunvenis por karnavalo. Ĉirkaŭ la tablo sidante, gaje trinkante Rejnlandan vinon, kaj memori-gante unu al alia pri la pasintaj tagoj de sia gloro, tiuj vin-spiritoj aperis al iu doktoro de filozofio, kiu kuraĝis sin ŝlosigi en la urbdoma kelo. Aŭskultu, kion diras la bela maljuna vin-spirito, Sinjorino Rozo, malŝatante la nunan dekadencan: "... la belaj Bremenanoj trinkis Rejnvinon aŭ vinon de nia najbaro Moselo kaj estis ĉie famkonataj pro siaj ruĝaj vangoj kaj lipoj, pro siaj belegaj, brilaj okuloj; nuntempe ili trinkas ĉiuspecan, mizeran aĵon, ekzemple teon, k.t.p., pri kiu estas dirite, ke ĝi kreskas malproksime de ĉi tie ĉe la Ĥinoj... Rejnvinon, veran Rejnvinon ili en la nuna tempo ne povas bone digesti..." Dankon, Sinjorino Rozo; tio estas iom rozkolora. Ĉu estas vere, ke en via epoko oni estis iomete familiara kun la variolo kaj aliaj pestoj? — Sur p. 49 "senkonscience" erare aperas anstataŭ "senkonscie" — la sola graveta eraro en la libro. Kun la libro oni ankaŭ sendas: *Gvidfolion tra Elberfeld* (havebla ĉe la supra adreso), kiu nepre devus posedi ĉiu vojaĝanto. — NOREMAC.

La Senlaca Sinofero, novelo originale verkita en Roksano, Vic-ĉefvagabondino (ĉe la aŭtorino, Villa Roksano, Beziers (Hérault), Francujo; 0.20 Sm. — Tiu ĉi estas bona rakonto pri pasio. La viro unue renkontas la belan junan knabinon ĉe la domo de sia fianĉino, de kiu li estis de longe apartigita. Tuj la paro enamiĝis, kaj la malnova amo estas forgesita. Kiel la amo de la fianĉino al la viro daŭris pli longe ol la papilia pasio de la knabino, tion montras la libreto. — La stilo de la libro, laŭ nia opinio, estus multe pli bona kaj energia, se la aŭtorino ne tiom uzus afiksojn. Ekzemple, ne plaĉas al ni la esprimoj "diinda" (*dia*), "voladforto" (p. 15) (*volforto*), "malfermegiĝas" (p. 17) (*malfermiĝas larĝe*), "ŝategatan" (p. 19), (*ŝatatan*), "trezoruleto" (p. 19) (*trezoro* estas egale aplikebla al personoj, kiel al objektoj). Sed eble tio ĉi estas grandparte afero de persona gusto. La libreto sufiĉe plaĉas al ni. — P.J.C.

Tra Belglando, Nederlando kaj Angllando per Esperanto: Raporto de vojaĝstipendiulo de la Burgonja Federacio. (Esperanto Oficejo, 18 Place Schneider, Le Creusot, Francujo; prezo 0.20 Sm.) S-ro Rienzi, la aŭtoro de ĉi tiu broŝuro, vojaĝis per Esperanto tra la landoj nomitaj. Preskaŭ la unuan tagon, en kiu li metis piedon en Anglujo, li pruntis motorbiklon de la delegito vizitita, kaj fulmorapide flugis tra la stratoj, zorge tenante la veturilon — *al la dekstra flanko!* Pro tio, ĉasis lin policisto, al kiu kaptite li balbutis en sia plej bona anglaĵo: "Do you will com with me to mi fried... S-ro Vivian..." La libreto montras, kiel bonege li sin servis per Esperanto en siaj vojaĝoj. Ĝi estas rekomendinda, ne kiel modelo de la plej pura literatura stilo, sed kiel tre bona prezento de la praktikebleco de vojaĝoj entreprenitaj per Esperanto kaj U.E.A. — P.J.C.

Espersteno, alfaro de la Pitman'a Sistemo de Stenografio al Esperanto, de J. Catton; 24 paĝoj, 18. afr.—Tiu libro ne celas sole tiujn, kiuj jam scias la Pitmanan sistemon, sed ankaŭ samideanojn, kiuj dezirus konatiĝi kun tio per Esperanto. Ĉar ni ne esploris funde la aferon, ni ne povas juĝi pri la komparaj meritoj de ĉi tiu alfaro kaj tiu farita de alia amiko, S-ro Ledger; tion oni povus decidi nur post detala ekzerciĝado pri ambaŭ. Ni nur konstatas, ke S-ro Catton evidente tre zorge kaj detale ellaboris la aferon, kaj ni kore rekomendas la libron al la atento de ĉiu praktikanto de la “flugilhava arto.”—Z.

Universo por Marto estas ĉarma numero. Ĝi enhavas kelkajn mallongajn muzikajn poemojn de Georgo Deŝkin; studeton pri la poetino tiel kara al la koroj de ĉiu polo: Maria Konopnicka; rakonton pri la granda pola historiisto kaj novelisto Kraszenski de lia bibliotekisto Aleks Brzostowski, kiun eble kelkaj el niaj legantoj renkontis ĉe la Dresdena Kongreso; bele ilustritan ekskurson en la internon de Ĥinuĵo; amuzan artikolon pri la fabrikado de infanaj ludiloj en Grosselbersdorf, kaj aliajn aferojn de aktuala intereso. Maria Konopnicka pasie amis sian patrolandon kaj estis do socialista en siaj inklinoj, ankaŭ fervora feministo. Eble ŝiaj personaj malĝojoj ebligis al ŝi profundigi en la korojn de siajn legantoj. La specimene donita poemo devus esti “trezoro” por niaj deklamistoj. La sola ekmontro pri la tradukinto estas la subskribo, “Polino.” Ni ne povas tro alte ŝati ĉi tiajn ekvidojn en la vivojn de homoj por ni nekonataj, tamen tiel multe amataj de siaj samlandanoj.—E.A.L.

Germana-Esperanto Gazeto.—Tiu interesa ĉiusemajna gazeto ĵus decidis, por plimalgrandigi kompostelspezojn, presigi la ĝis nun aparte eldonitan “La Informanto” en la gazeto mem kaj ĝin anstataŭigi per romaneldono faldebla kaj aparte bindebla. La unua eldono estas *La Urbo de Belega Sensencaĵo*, tradukita el la angla de E. Temple Thurston de R. Spero, Sudafriko. Ni atentigas niajn legantojn pri la *Literatura Konkurso* por tri premioj (entute 100 Sm. estas donacataj por tiu celo) per disertacioj pri la nuna stato de tekniko kaj popolscienco. Oni petu tuj detalojn ĉe la Redakcio: *Kaiser Friedrichstr. 1, Magdeburg, Germanujo*. La konkurso fermiĝos la 1-an de Julio.

Allaj Verkoj ricevitaj.—*Metred Playlets*, de W. Winslow Hall, M.D., prezo unu ŝilingo ĉe A. C. Fifield, 13, Clifford's Inn, London, E.C. La drametoj prezentitaj ĉi tie angle, estas prunte haveblaj ankaŭ en Esperanto, per peto ĉe la verkinto, 5, Birchington-road, Kilburn, N.W.—*Internacia Kongreso por la Plibonigado de la sorto de la Blinduloj*, Kajro, Feb., 1911. Raporto originale verkita de D-ro Henri Dor. oSm.10, ĉe la Presa Esperantista Societo, Parizo.—*La Nigra Galero*, de W. Raabe, esp. de D-ro Phil. Fritz Wicke. Ĉe la Centra Eldonejo por Esperanto kaj Stenografio, Magdeburg. Prezo oSm.500.—*Al la Samideanoj de la Tutmondo*. Cirkulero pri proponata Esperante redaktota revuo por Universala Unuiĝo de Progresema Movadoj. Petu ĉe Prof. D. T. Kacarov, Botev 13, Sofia, Bulgarujo.—*Gvidfolio tra Spa*, unu el la multaj belaj rezultatoj de la fervora propaganda laboro de S-ino Biske en tiu ĉarma banuro. Havebla ĉe la U.E.A. Del. S-ro G. Borckmans, 8 Place des Ecoles.—*Cours élémentaire pour apprendre L'Esperanto sans professeur*, de S-ino Marcelle Fauvart-Bastoul, Hachette & Cie. Tre faciliga lernolibro, kun antaŭparolo de Rektoro Boirac. Prezo 1fr. 50. *Ĉar mi tiel amas vin*, Esperanta kanto, vortoj de John Taylor, muziko de John Birtwistle, 6, Rigby-lane, Bolton, Lancs., ĉe kiu ĝi estas manuskripte havebla kontraŭ du unupencaj p.mkoj.—

Rimarkindaj artikoloj.—DANUBO (Feb.): *Tendencoj de la nuna Esperanta gazetaro*, de D-ro Andreo Fiŝer (Tiflis). Diskutas, ĉu la tempo ne venis, ke la Esperantista gazetaro servu jam al la praktikaj bezonoj de la

Esperantistaro, aplikante la lingvon al efektivaj bezonoj kaj demandoj de la aktuala internacia kunvivado, anstataŭ sin okupi tiom je la pura propagando. Legindaj ankaŭ estas la korespondo inter S-roj Ĉefeĉ kaj Ĥristoskoff pri Ĉentra Organizado, kaj inter S-roj Couturat kaj Atanasov pri la “idea bazo” de la Idista movetado.—LA KULTURO (Praha, Marto): *Esperanto kaj Politiko*. Verkita en trafa kaj vigla stilo, tiu artikolo argumentas, ke la sukcesoj de lingvo internacia absolute dependos de politika evolucio de nacioj al la demokrateco. Tamen, *iom* nekonsekvence je sia tezo—ŝajnas al ni—la verkinto diras, ke “homoj progresema, *malgraŭ* politika partiece, ĉiam interkonsentiĝos.” Eble li volas diri, ke por forigi malbonan politikon oni nepre devas ĝin diskuti kaj pozitive kontraŭstari, kaj precipe en la “superpolitikaj” rondoj de veraj Esperantistoj? Tiu artikolo estas jam plenumo—en speciala senco—de la deziro de D-ro Fiŝer en la “Danuba” artikolo! Sed oni ne forgesu en la varmego de la diskutoj, ke Esperanto, en la ideo de ĝia kreinto, promesis “al la mondo sanktan harmonion!”—GERMANA ESP. GAZETO, Aprilo 7—14: *Esperanto kaj Socialismo*. La aŭtoro juste petas al Esperantistoj, ke ili rilatu al la ideo de l' Socialismo kun tiu sama senpartia kaj racia esplememeco kaj konsideremeco, kiun ili mem petas, propagandante al la publiko Esperanton. La gazeto diras, ke laŭ sia principo de neŭtraleco ĝi de nun malfermos siajn kolonojn al pluaj tiaj disertacioj pri kultura politiko.—ESPERO KATOLIKA en sia Aprila numero, pri tiu sama “neŭtraleco” de la Germana Esp. Gazeto, havas longan 30-paĝan protestan artikolon, kies tralegon ni rekomendas al ĉiu, kiun interesas pripensado pri la *praktika* estonteco de nia movado.

“La trezoro de l' Orajisto.”

E. S. Norémac!—Je Via recenzo en Aprila No. de “B.E.” permesu al mi kelkajn klarigajn vortojn.

Neniam mi pensis, ke Vi, E.S. “distrita kaj okupita” ekrecenzos mian verkon. Vi *foliis* nur la libron. Por mi do, pardonu, estas pli valora la juĝo de Kabe, kiu skribis al mi:

“Kun granda intereso mi *tralegis* la faman romanon de A. Ŝenoa en Via bela traduko, kaj certe mi tute ne trompiĝis en miaj antaŭdiroj.” D-ro Kabe nome kritikis la tutan verkon laŭ stila vidpunkto, dum Vi, estimata Sinjoro, bonvolis serĉi nur prezerarojn en 50 paĝoj.

Mi ne evitas tamen vian materian pruvon. Ĉu la esprimoj: “virego, apudege, genuiĝilo, disvolvigo, misuzo” estas kontraŭ fundamento? Por pacigi Vin kun “misuzo” volu. e.s., tralegi paĝon 79, kaj 280, de *La Revuo* (Volumo IV., 1909/10) kaj mi estas certa, ke estonte ne tiklos Vian rigardon la afikso *mis*.

“Dum la vipo de Dio piedpremis, la teron” volu ĉi tiun frazon kompari kun tiu el *La Rabistoj* (77 p.) “tiun ĉi eternan himeron pri Karolo mia *rigardo elvipados* el vi el la kapo” ...Pri la uzado *miaĵo*, *siaĵo* komparu el la sama fonto (p. 59) jenan frazon: “Mi faris la miaĵon!” Mi ne revas, ke oni mian libron sonore aklamu kiel “bonegan verkon de nia talenta samideano.” Kontraŭe mi eĉ humile kaj modestege konfesas, ke en la verko troviĝas eraroj kaj prezeraroj kiel fatala “ĉarmigis,” kiu malgraŭ tiom da korektaĵoj restis korekta nur en manuskripto. Ĉu eĉ unu vortaro aŭ lernolibro estas senmanka? Dirido, ke pro tio estas la verko por Vi okupita kaj distrita pli senvalora ol nulo, povas nur tiu, kiu intence spitas al la juĝo de eminentulo. Por eviti naciismojn mi uzis bonegan germanan tradukon. Ĝi estas preskaŭ laŭvorta. Krom tio lasis mi tralegi la manuskripton per du bonegaj kroataj Esperantistoj.

Kara samideano! Memoru bone, ke (1) senmanka esp. verko ne ekzistas (sen prezeraroj); (2) du homoj ne havas egalan stilon; (3) juste juĝi tradukaĵon povas nur tiu, kiu konas la lingvon de l' originalo.

Idiotismoj! Volu legi en *La Rabistoj*: "la nordorienta vento, kiu ankaŭ havis kalkulojn, kun la urbo." "Ĝi estis krako, kvazau ĉe la ĉielbarelo krevis ringego." "Ke mi rapidegu per kolo kaj kapo." Se estus anstataŭita "kapo" per "nazo," ĉu tiam la frazo estus nekomprenebla? Ĉu ĉi tiuj figuraj frazoj kaj "Proverbaro" de Zamenhof estas sen kompasoj kompreneblaj al ĉiuj? Kaj tamen la frazoj en *La Rabistoj* estas laŭvorte, belege, el germana originalo tradukitaj. Kiu europa lingvo devas esti modela por eviti idiotismojn?

Distrita kaj okupita per bagatelajoj neniam, E.S., recenzi verkon, forlasante la esencon ĝian!

Estimplene,

FRAN KOLAR-KROM.

Bjelovar, Aprilo 13, 1912.

Respondo.—Sendube ĉiu Esperantisto legos kun intereso la ĉi supran leteron de nia kroata samideano. Kvankam nekutime estas, diskuti pri recenzo, ni respondas redakcie por S-ro Norémac pro tio, ke ĉi tie estas afero de redakciaj principoj, kaj de principoj tradukistaj, kiujn ŝajne oni ne sufiĉe atentis en Esperantujo. Kaj kvankam ni tre bone konscias la laŭdindajn dezirojn de S-ro Kolar-Krom, kaj la malfacilaĵojn de lia tasko, ni devas tamen sincere diri nian opinion.

(1) Estas al ni tute egale, se kvindek " eminentaj stilistoj " antaŭe aprobus verkon recenzotan. Nia devo estas, juĝi la aferon objektive laŭ propra juĝo de sendependa Esperantisto. Oni jam tro multe laŭdis kaj aprobis verkojn, kies stilon, se ili estus samnivele prezentataj en iu nacia lingvo, ĉiu sincera kritikisto devus senkompate nomi "tre malbona." Tiaj verkoj, naive kaj supraĵe aprobataj de troindulgema recenzisto, nur ridindigas nian aferon en la juĝo de seriozuloj. Persone, ni miras, ke D-ro Kabe lasis meti sian nomon kiel rekomendon al la kritikita traduko.

(2) Nia recenzisto ne "foliis" la verkon, sed serioze esploris ĝin, kaj eldiris pri ĝi la veron. Lian juĝon, cetere, poste konfirmis S-ro "Verto" en la ĵurnalo *Esperanto* kaj recenzistoj en *Verda Standardo* kaj aliaj gazetoj. Ni ne diskutas pri la beleco de la originalo. Nur juĝante de *Esperanta* vidpunkto, ni konstatas la malbonecon de la traduko.

(3) "Juste juĝi tradukaĵon povas nur tiu, kiu konas la lingvon de la originalo." Ni konfesas, ke se tion oni devas konsenti sen kvalifiko, kiel principon, ni ne vidas, kian utilon enĝenerale havas nia tuta literaturo Esperanta. Nia recenzisto juĝis la libron ne kiel tradukon, sed kiel verkon proponitan por la ĝuo de Esperantistoj.

(4) Pri "idiotismoj," memkompreneble ni ne volas forigi el Esperanto ĉian figuraĵon. Tion fari estus fari la lingvon senvalora por literaturaj celoj. Sed estas figuroj internacie kompreneblaj, kaj figuroj, kiuj ne facile toleras transporton trans la hejma landlimo!

(5) Fine, ni nur esperas, ke "La Trezoro de l' Oraĵisto" iam aperos en eldono kontrolita kun internacia kunhelpo de du tri alilandaj Esperantistoj, en formo pli deca al la intereso de l' enhavo. Tiam ni recenzigos ĝin denove, espereble pli favore! Pri la preseraroj—nu, ni opinias, ke eldoni la libron tiel nezorgitan prese, estas agi ne inde je la nacia graveco de la verko, kaj rilati malserioze al la publiko Esperantista.

LA REDAKCIO.

Council Meeting, B.E.A.

Held at the offices of the Association on May 13, 1912. *Present*: Dr. J. Pollen (chairman), H. D. Akerman, W. Bailey, Miss D. E. Bellamy, Miss M. L. Blake, B. Chatterton, G. J. Cox, Mrs. M. E. L. Cox, Mrs. C. A. Fairman, Colonel W. A. Gale, Miss M. R. Henningsen, Miss C. M. Holmes, A. Honeysett, Miss E. A.

Lawrence, B. E. Long, H. Bolingbroke Mudie, W. Phillimore, R. Robertson, Rev. J. C. Rust, Miss A. Schafer, F. M. Sexton, A. Sharp, C. F. White. *In Attendance*: W. W. Mann, E. A. Millidge, A. E. Wackrill, the Secretary.

Minutes.—The minutes of the previous meeting were read, approved and signed.

Finance.—The Hon. Treasurer submitted the Bank Pass Book, and reported that there was in hand, on current account at the Bank, the sum of £87 5s. 2d. A financial statement for the month of March was also submitted to the meeting.

Co-operation with Provincial Councillors.—The Report of the Sub-Committee, and also correspondence on the subject from 16 Provincial Councillors, was read. The question was discussed at considerable length, and the following resolution carried:—

"That the Report be referred back to the Committee, with an instruction to consider the advisability of adopting the following scheme:—

"No resolution shall be brought before a Council Meeting except by written resolution duly proposed and seconded in writing, and published in THE BRITISH ESPERANTIST.

"Any communication brought before the meeting other than such formal resolutions, and all business emanating from the executive officers, shall be considered by the Councillors present, who shall for this purpose resolve themselves into an executive committee."

The following further resolution was also carried:—

"That the Chairman of each Council Meeting shall draft a report of the proceedings, to be forwarded without delay to the Council."

International Central Organisation.—Mr. Mann read a summary of the general position in regard to the formation of a Central Body. It was decided to form a committee, consisting of Messrs. Long, Mann and Sharp, to compose a *précis* of the report, and to add, on behalf of the Council, recommendations as to the method of dealing with the question, the summary to be printed and forwarded to members of the B.E.A. attending the Annual General Meeting in Portrush.

The Late Mr. Stead.—A letter of condolence, written by Dr. Pollen to Mrs. Stead, was read to the meeting. The Rev. Mr. Rust, Mr. Chatterton, Mr. Sharp, Mr. Mudie, and other members having expressed their deep sense of the services rendered by Mr. Stead to the cause of Esperanto, and having paid tributes of respect to his memory, the Council—standing—passed a vote of sincere condolence with Mrs. Stead and her family in their bereavement.

The Cracow Congress.

The preparations for the Eighth Esperanto World Congress at Cracow are arousing much interest in the town, and the inhabitants are making ready to receive in true Polish style the hundreds of Esperantists who will come thither from every quarter of the globe. That their welcome is to be a hearty one is shown by the fact that as many as seventeen courses of instruction in Esperanto are now being conducted in Cracow. Worthy of note is that organised by the Cracow Chamber of Commerce for the whole of its staff. A special class is also being held for policemen; as was the case last year at Antwerp, quite a number of the force are learning the language.

The local press is also paying keen attention to the Congress, and notices concerning the arrangements appear regularly twice a week. In addition to this, each paper has told off a member of its staff to learn Esperanto, so as to be able to give first-hand reports of the Congress meetings. Only four months needed to learn enough of the language to listen with understanding to a "parliamentary" debate!

The British Esperanto Association (Incorporated).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

Dr. A. A. W. BAKER, F.R.C.S.I., 59, Merrion-square, Dublin; W. H. BERRY, Goodson-road, Malvern Link; Dr. R. W. BREW, Enniskerry, Co. Wicklow; H. R. COOK, Box 234, Pittston, Pa., U.S.A.; Mrs. R. E. DAVIS, 18, Pembroke-road, Dublin; S. DEAKIN, 68, Empress-road, Kensington, Liverpool; Sergt. WM. DOALDSON, Wanowrie Barracks, Poona, India; Miss M. C. HATHWAY, 2, Lime Tree-villas, Princes-road, Buckhurst-hill; J. HILDITCH, F Co., 2nd East Lancs. Regt., Wynberg, C.C., South Africa; P. I. SOPER, 122, South Portland-street, Glasgow; A. N. SUMMERLING, 2, Leinster-terrace, Kingstown, Ireland; W. H. WILSON, 40, Gilling-gate, Kendal; Miss L. PRICE, 84, Lower Leeson-street, Dublin.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*Miss N. F. BUCHANAN, Hampstead, London, N.W.; *Mrs. E. R. HARDY, Tufnell Park, N.; A. F. HOGG, Hornsey, N.; Miss E. I. MILES, Streatham, S.W.; J. E. W. PALMER, Highbury, N.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

Major R. L. BUSH, Fort Leavenworth, Kansas, U.S.A.; *A. M. HYDE, Melbourne, Australia; T. P. JUDKINS, Sydenham, New Zealand.

NEW FELLOWS.

Rev. GEORGE ALDRIDGE, Auckland, New Zealand; CHARLES MCPHERSON, Cambridge.

La Propagando de Esperanto inter la ne-angla Londonanaro.

Kelkaj Proponoj.

1. Disdonado de diverslandaj propagandaj folioj kaj broŝuroj kaj ŝlosiloj (akireblaj ĉe la B.E.A.).

2. Klarigado al alilandanoj en Londono, kiel multe la vizitoj kaj aliĝoj al la Esperantistaj kluboj povas helpi al ili rapide lerni la anglan lingvon, ĉar ili ne nur akiros rapide per tiaj kluboj konatojn kaj amikojn, sed dum la Esperantaj kursoj lertiĝos pri la angla lingvo, tradukante en ĝin el Esperanto.

3. Alvokado al interesatoj koncerne la problemon de la alilandularo farinta sian hejmon en Londono, helpi ilin enkorpiĝi en la Anglan popolon.

4. Alvokoj al Esperantistoj, kiuj scias slavajn lingvojn, ke ili helpu varbi la rusojn kaj polojn amasiĝintajn en Stepney.

C. G. STUART-MENTETH.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

98. **Hamborn-Neumühl, Rejnlando, Germanujo**—S-ro Ignac Tuma, oficisto-bohemo, *Alexstr. 56*, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj. Ĉiam respondos.

107. **Nagyceken, Hungarujo**—S-ro Salgó S., *Sapron m.*, dez. kor. per il. pk. kun anglaj kaj alilandaj sam. Certe kaj tuj resp.

108. **Tepeji Del Rio, Hgo., Mexico**—S-ro Ernesto E. Guerra dez. kor. p.karte aŭ letere kun fraŭlinoj de progresemaj ideoj. Li ĉiam respondas, kaj preferas tiujn, kiuj estas konstantaj kaj ne malsanaj de la tutmonda "epidemio" nomata "manko da tempo."

109. **Praha II., Bohemujo**—S-ro Láda Praven c, *Myslíkova ulice 13*, dez. koresp. letere aŭ p.karte kun alilandaj samideanoj.

110. **S. Peterburgo, Rusujo**—S-ro J. Sarw, *Newsky 80, Magas. de Leupas*, dez. interŝ. p.kartojn ilustritajn.

111. **Dolm Redice Bohemujo, Aŭstria**—S-ro Bedrich Doneck, *u Holic*, earnestly desires to exchange with English teachers of drawing the drawings made by their pupils.

112. **Glasgow, Skotlando**—S-ro F. G. Lambert, *21, Overdale-avenue, Langside*, dez. koresp. kun gesam. alilandaj en la tuta mondo, per il. pk. aŭ let., precipe kun kunlaborantoj de la "Nacia Monregistra Kompanio." Resp. ĉiam kaj tuj.

Esperanto Congress at Cracow, 1912.

Inclusive fares to and from Cracow from Liverpool and North via Hull and Grimsby. 45 days.

(1). **Via HULL AND ROTTERDAM. N.E. Railway.**
Daily service.

	£	s.	d.
(a). Liverpool and Hull, 3rd cl., 45 days, exc.	0	12	6
(b). Hull and Rotterdam, Saloon, 1 day's sail	1	0	0
(c). Rotterdam, Magdeburg, Breslau, Oderburg, and Cracow, 3rd cl.	4	8	3

£6 0 9

(d). **Via Berlin**, with better train service, 5s. 8d. extra.

(e). 2nd cl. on Continent, £2 7s. 9d. extra.

(2). **Via GRIMSBY AND ROTTERDAM. G.C. Railway.***
Mondays, Thursdays, and Saturdays.

Same prices as above.

(f). If Dresden be included one way only, 1s. 6d. extra 3rd cl., or 2s. 3d. for 2nd cl.

(3). **Via GRIMSBY AND HAMBURG. G.C. Railway.**
Daily service.

	£	s.	d.
(a). Liverpool and Grimsby, 3rd cl., 45 days, exc.	0	12	6
(b). Grimsby and Hamburg, Saloon, 2 days' voyage	*1	15	0
(c). Hamburg, Berlin, Breslau, Oderburg, and Cracow, 3rd cl.	3	8	5

£5 15 11

(f). Including Dresden one way, 3s. 6d. extra 3rd cl., 5s. 1d. for 2nd cl.

(e). 2nd cl. on Continent, £1 14s. 10d. extra.

* N.B.—G.C.R. steamer fares are being revised, and may be a little higher than above. E.J.B.

Council Meetings.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, June 17th, at the Offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m. The following meeting will take place on Monday, July 8th, at the same place and hour.
H. CLEGG, Secretary.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

98. **Hamborn-Neumühl, Rejnlando, Germanujo**—S-ro Ignac Tuma, oficisto-bohemo, *Alexstr. 56*, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj. Ĉiam respondos.

107. **Nagyceken, Hungarujo**—S-ro Salgó S., *Sapron m.*, dez. kor. per il. pk. kun anglaj kaj alilandaj sam. Certe kaj tuj resp.

108. **Tepeji Del Rio, Hgo., Mexico**—S-ro Ernesto E. Guerra dez. kor. p.karte aŭ letere kun fraŭlinoj de progresemaj ideoj. Li ĉiam respondas, kaj preferas tiujn, kiuj estas konstantaj kaj ne malsanaj de la tutmonda "epidemio" nomata "manko da tempo."

109. **Praha II., Bohemujo**—S-ro Láda Praven c, *Myslíkova ulice 13*, dez. koresp. letere aŭ p.karte kun alilandaj samideanoj.

110. **S. Peterburgo, Rusujo**—S-ro J. Sarw, *Newsky 80, Magas. de Leupas*, dez. interŝ. p.kartojn ilustritajn.

111. **Dolm Redice Bohemujo, Aŭstria**—S-ro Bedrich Doneck, *u Holic*, earnestly desires to exchange with English teachers of drawing the drawings made by their pupils.

112. **Glasgow, Skotlando**—S-ro F. G. Lambert, *21, Overdale-avenue, Langside*, dez. koresp. kun gesam. alilandaj en la tuta mondo, per il. pk. aŭ let., precipe kun kunlaborantoj de la "Nacia Monregistra Kompanio." Resp. ĉiam kaj tuj.

113. **Napier, Novzeŝlando**—S-ro W. J. Worthington volas koresp. kaj interŝanĝi p.markojn kun samideanoj ĉiulandaj.

114. **Nijni Novgorod, Rusujo**—Ĉinovnik (Oficisto) Kutuzov, *Telegraf N 2*, dez. koresp. per Esperanto. Tuj respondas.

115. **Praha, Bohemujo, Aŭstria**—S-ro Jaromir Dusek, *Staré Strassnice No. 170*, deziras interŝanĝi p.markojn.

116. **Jičin, Bohemujo, Aŭstria**—S-ro F. Machytka, *ušt. út.*, dez. interŝ. vidaj kartojn kun grekoj, turkoj kaj ne-Eŭropanoj. Resp. ĉiam kaj tuj per luksaj kartoj.

117. **Jičin, Bohemujo, Aŭstria**—S-ro M. Lukáš, *g'mu.*, dez. interŝ. danajn, sved., norveg., island., hispan., portugal., serb., bulg. kaj ĉeĉrop. p.markojn kaj korespondkartojn. Certe respondas.

118. **Liverpool, Anglujo**—S-ro J. G. Baxter, *29, Wellfield-road*, kolektas Esperantajn p.markojn kaj glusigelojn. Sendos ŝanĝe aŭ p.markojn aŭ p.kartojn laŭ deziro.

119. **Moscow, Rusujo**—S-ro I. L. Zakharoff, *Rogoskaja, Kolo-menka 8*, dez. koresp. per il. pk.

120. **Rondnici, Bohemujo**—S-ro L. Knotek, *Střední hospod. škola*, dez. koresp. per il. pk. kaj kun pm. Li donas pm. el Aŭstrio, Hungarujo, Bosnio, Montenegro, Bulgarujo, Rumanujo, Serbujo kaj Turkujo. Ĉiam kaj tuj respondos.